Handläggare
Bengt Andersson
Telefon: 08-508 31 918

Till
Kulturförvaltningen

Verksamhetsberättelse VB 2015 för Kulturförvaltningen

Förslag till beslut

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande

1. att godkänna och överlämna årsredovisning med bokslut 2015 till kommunstyrelsen
2. att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 23,7 mnkr avseende investeringsmedel för basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum
3. att hos kommunstyrelsen begära ombudgetering av 5,9 mnkr avseende investeringsmedel inom bibliotek i rörelse vid Stockholms stadsbibliotek

Inga Lundén	Lars Eklund
Tf Kulturdirektör	Tf Administrativ chef

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av administrativa staben i samarbete med verksamhetsavdelningarna. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 1 februari 2016.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys **4**

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål **9**

1. Ett Stockholm som håller samman 9

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor 9

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar 12

2. Ett klimatsmart Stockholm 12

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil 12

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm 15

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm 15

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva 17

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar 18

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm 20

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering 20

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor 21

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen 23

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla 24

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande 25

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande 27

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning 42

Uppföljning av ekonomi **43**

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget 43

Investeringar 47

Stora projekt som inte är investeringar 48

Ombudgeteringar 48

Analys av balansräkning 49

Övrigt 49

Synpunkter och klagomål **52**

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 Bokslutsrapport

Bilaga 2: Bilaga 02 KunKuf 2015

Bilaga 3: Bilaga 03 Budgetuppföljning ab032a_45

Bilaga 4: Bilaga 04 Kulturnämnden 2015

Bilaga 5: Bilaga 05a Medarbetarna 2015

Bilaga 6: Bilaga 05b Jämställdhets- och mångfaldsplan uppföljning

Bilaga 7: Bilaga 06 Liljevalchs Stockholm konst statistik 2015

Bilaga 8: Bilaga 07 Kulturskolan statistik 2015

Bilaga 9: Bilaga 08 Stadsmuseiavdelningens statistik 2015

Bilaga 10: Bilaga 09 Stockholms stadsbibliotek statistik 2015

Bilaga 11: Bilaga 10 Uppföljning av internkontrollplanen

Bilaga 12: Bilaga 11 Nyckeltal 2015 Kulturnämnden

Bilaga 13: Bilaga 12 Kulturstöd 2015

Bilaga 14: Bilaga 13 Utvecklingsstöd 2015

Bilaga 15: Bilaga 14 Stöd till samlingslokaler 2014-2015

Bilaga 16: Bilaga 15 Stöd till filmområdet 2014-2015

Bilaga 17: Bilaga 16 Växtplatser

Bilaga 18: Bilaga 17 KUL1415

Sammanfattande analys

I en tid när Stockholm växer så att staden knakar i fogarna gäller det att hålla samman men också att välkomna de nya erfarenheter och idéer som följer med alla nya Stockholmare. Kulturen är både ett viktigt sammanhållande kitt och en förändringsfaktor, provocerande och bekräftande. Det innebär att kulturförvaltningen ska erbjuda ett brett sortiment av upplevelser och tjänster där den gemensamma nämnaren är hög kvalitet och tillgänglighet.

En kommunal kulturförvaltning är ingen dagslända. Grunden utgörs av fasta strukturer och institutioner som samtidigt är så flexibla att de kan ta sig an utmaningar som ibland kommer oväntat och snabbt. Under flera år har kulturförvaltningens verksamheter utifrån sina uppdrag stärkt närvaron och insatserna i ytterstaden. Rapporten ”Skillnadernas Stockholm” från 2015 som uppmärksammade de socioekonomiska skillnaderna i staden och SOM-institutets rapport om kulturvanorna i Sverige bekräftar angelägenheten i det arbetet.

Att minska dessa klyftor är ett viktigt steg mot en hållbar stadsutveckling. Det finns gott om goda exempel från kulturförvaltningens verksamhet 2015. Lässatsningen i samarbete med förskolor och skolor bidrar till att barn kan få gemensamma litteraturreferenser och ett eget språk. El Sistema, instrumentalundervisning för små barn, ger på samma sätt fler barn tillgång till en gemensam musikkanon och den fantastiska upplevelsen att själv kunna spela ett instrument – tillsammans med andra. Stadsmuseet utforskar och dokumenterar stadens men också de nyanländas berättelser som så småningom kommer att ingå i ett gemensamt kulturarv.

Kulturförvaltningen visar också att det breda tilltalet kan kombineras med hög konstnärlig kvalitet och avancerade användarkrav. Liljevalchs konsthall hade totalt 168 000 besök och utställningar som Vårsalongen, Hertha Hillfon och designsatsningen ”Utopian Bodies” är exempel på att en institution både kan blicka bakåt, vända sig utåt och bli en mötesplats för framtidsdiskussioner. Kista bibliotek, utsedd till världens bästa 2015, tillhör också samtiden. Här finns medier från hela världen, rum och scener för studier och kulturdebatt, ateljé för barns skapande och möjlighet att göra podcastinspelningar; verktyg som bidrar till en hållbar demokrati med minskade klyftor.

Ett Stockholm som håller samman

Stockholms stadsbibliotek bidrar genom riktade insatser för läsning, lärande och reflektion till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential i ett växande Stockholm som riskerar att präglas av klyftor. Målet har sin utgångspunkt i den biblioteksplan som 2012 antogs av kommunfullmäktige. En ny biblioteksplan är under arbete för perioden 2016-2020.

Satsningar på ytterstaden samt barn och ungdomar är prioriterade områden inom verksamhetens alla delar. Kista bibliotek har med sina ökade öppettider, moderna profil och lockande verksamhet mer än fördubblat antalet besök. Biblioteket utsågs till mottagare av det internationella priset ”The Public Library of the Year Award 2015” och under Bok- och biblioteksmässan även utmärkelsen ”Årets bibliotek” i Sverige.

Öppethållandet för samtliga bibliotek uppgick 2015 till 70 100 timmar. Sammanlagt redovisar biblioteken drygt 9,8 miljoner besök, varav 5 miljoner för det digitala biblioteket. Lässatsningen som inleddes 2014 är nu en förankrad del av verksamheten. Besök av barn i förskolan har jämfört med 2014 ökat med 8 %, utlån av bilderböcker med drygt 5 % och utlån av barnböcker med 6 %. Under 2015 har bussen gjort dubbelt så många stopp jämfört med

2014.

Kulturskolan bedriver verksamhet i hela Stockholms stad och har under 2015 utökat både utbudet och antalet kursplatser i flera ytterstadsområden med nya kurser i musik, dans, konst och media och teater. Prioriterade stadsdelar har varit Farsta, Hagsätra, Rågsved, Östberga, Skarpnäck, Skärholmen, Bredäng, Hässelby gård, Husby, Tensta och Rinkeby.

Inför höstterminen 2015 sänktes elevavgifterna med mellan 17 och 67 %. Terminsavgiften för musikundervisningen är efter sänkningen 750 kronor och för dans, konst och media och teater 300 kronor.

Kulturskolan har erbjudit drygt 17 000 elevplatser under året. Antalet bokade elevplatser har uppgått till 15 876 varav 15 001 avser terminskurser och 875 avser kortare kurser som till exempel lovkurser och kollokurser. Antalet bokade elevplatser höstterminen 2015 ökade med 823 jämfört med höstterminen 2014. Gemensamt för många av de nystartade kurserna i ytterstaden är att alla kursplatser inte blivit fyllda direkt. Verksamheten är fortfarande under uppbyggnad, men man kan trots detta redan se tydliga effekter av satsningarna, genom en ökning av antalet barn och ungdomar bosatta i de prioriterade områdena som deltar i Kulturskolan. Här har både det utökade utbudet och de sänkta avgifterna haft betydelse för resultatet

Sammanlagt genomfördes ca 900 evenemang som nådde en publik på 82 000 personer. Kulturskolan har även medverkat vid flera stora utåtriktade evenemang under året, bland annat Filharmonins Dag på Konserthuset för ca 1 500 barn.

Stadsmuseiavdelningen bidrar som historiskt och samtida centrum för utställningar, kunskapsöverföring, samlingar och debatt till ett Stockholm som håller samman och är demokratiskt hållbart. Stängningen av Södra Stadshuset vid Slussen har inneburit att avdelningen kunnat stärka sin uppsökande verksamhet.

Inför arbetet med den kommande nya utställningen i det ombyggda museet pågår ett effektmålsarbete där olika fokusgrupper, bland annat barn i åldern 7-13, unga vuxna och personer med funktionsvariationer, fungerar som rådgivare i planeringen. I projektet *På väg* förmedlar ensamkommande ungdomar sina berättelser bland annat genom att fotografera och beskriva viktiga föremål. Genom vandringar, visningar och utställningar, samt digitala plattformar som *Digitala stadsmuseet* och *Stockholmskällan* tillgängliggörs kunskap om Stockholm. En stor del av avdelningens arbete sker i samarbete med andra förvaltningar och bolag.

Liljevalchs konsthall och Stockholm Konst bidrar till en sammanhållen stad genom att bredda utbudet av utställningar och offentlig konst i Stockholms växande stadsdelar. Liljevalchs har haft ett konstnärligt och publikt framgångsrikt år med totalt 168 000 besök. Vårsalongen 2015 slog med 91 567 besök nytt publikrekord. Även utställningen med verk av Hertha Hillfon och designsatsningen ”Utopian Bodies, den största och dyraste satsning som gjorts i Liljevalchs lokaler, blev publika framgångar och drog båda över 30 000 besökare.

Stockholm konst köpte under 2015 in 46 verk, varav 21 av kvinnor och 25 av män, till stadens konstsamling för placering i offentliga lokaler och verksamhetslokaler.

Kommunikationsstaben har under 2015 samlat berättelser om de olika aktiviteterna i KUL1415. Det är en omfattande nutidsdokumentation där unga människor reflekterar över sitt Stockholm. Hemsidan www.stockholm.se/kul1415 lever kvar som en idébank.

El Sistema har under året utökat sin verksamhet till att innefatta 985 barn med familjer i Tensta, Kista/Husby, Skärholmen och Bredäng. Undervisningen syftar till spel i orkester och sång i kör och barnen träffas tre gånger i veckan. El Sistema har haft Familjeträffar i berörda stadsdelar som besökts av bl a Radiokören, Sveriges Radio Symfoniorkester, elever från Kulturskolan, musiker och sångare från Operan, Kungliga musikhögskolan, Adolf Fredriks Ungdomskör och Stockholms Musikpedagogiska Institut. Varje Familjeträff besöks av 50-180 personer i respektive stadsdel. Barnen har genomfört konserter med Sveriges Radio Symfoniorkester, Radiokören och Adolf Fredriks Ungdomskör. El Sistema avslutades som projektverksamhet vid årsskiftet och ingår från och med 2016 som en egen enhet inom Kulturskolan. Ett antal filmer och trycksaker har tagits fram för att underlätta kommunikationen med intresserade samarbetsparter och med de berörda familjerna.

Evenemangsavdelningen bidrar till en sammanhållen stad genom att planera och genomföra stora arrangemang där alla Stockholmare kan mötas. Våren började traditionellt med *Kulturnatten* som återigen ökade antalet besök till 140 000 från 115 000 året innan. Även antalet medverkande institutioner, museer och kulturaktörer ökade, från 105 till 120. Medborgarskapsceremonin på nationaldagen i Stadshuset innebar en ökning av antalet deltagare till drygt 1 800 av totalt 4 300 nya medborgare. De stora festivalerna i augusti, *Kulturfestivalen* och *We are Sthlm*, slog nya publikrekord med totalt 850 000 besök.

Evenemangsavdelningen fick under året ansvaret för programverksamheten i Kungsträdgården. En ny enhet bildades och denna hanterar nu drift, bokningar och parkens evenemang. Avdelningen har under året planerat för Stockholms värdskap av Eurovision Song Contest, ett uppdrag från Stockholm Visitors Board.

Kulturstrategiska staben bidrar genom olika stödsystem till konstnärliga upplevelser, möten och debatt. En genomförd översyn visar att kulturstödssystemet har hög legitimitet inom det fria kulturlivet och att det svarar mot kulturnämndens mål och förväntningar. Den strategiska kulturplanen för barn och unga, ”Kultur i ögonhöjd” har fått ett allt större fäste i bostadsbolag och förvaltningar. Kulturstöd för unga visar en ökning av ungas kulturprojekt i ytterstaden jämfört med innerstaden. Något mer än hälften av stadens barn och unga i förskola och grundskola är nöjda med de kulturupplevelser de får ta del av enligt stadens skolenkät. Årets ”Kulanpremier” har bokats till 97 % av budget och genererat 93 200 besök, något färre än 2014.

I utvärderingen av satsningen *Växtplatser* har ett antal framgångsrika arbetssätt identifierats och implementerats. Två **e**xempel är Husby kulturkvarter som samordnar aktiviteter som genomförs av lokala kulturaktörer och *Kulturpotential* som är en illustrerad rapport som bland annat visar kulturens geografiska spridning i staden.

Ett klimatsmart Stockholm

Stockholms stadsbibliotek har som grundidé att dela resurser vilket bidrar till ett effektivt resursutnyttjande samtidigt som det avser att inspirera stockholmarna att även dela på andra resurser. Miljöombud finns utsedda på samtliga av stadens bibliotek och miljöronder utförs minst vartannat år.

Kulturskolan har en hög medvetenhet om miljöfrågor och miljöhänsyn tas vid inköp. Inarbetade rutiner gör att sopsortering fungerar i de allra flesta lokaler. Enheternas miljöombud har tillsammans med cheferna genomfört miljöronder i lokalerna. Kunskaper från dessa ronder har under året resulterat i investeringar för bland annat nedsäkring och energisnål

belysning i flera lokaler. Miljömedvetenheten slår också igenom vid konserter, uppspel, utställningar och föreställningar.

Kulturstrategiska staben har genom flytten till Rinkeby förändrat de dagliga rutinerna. Minskad miljöpåverkan sker i dag genom att ett medvetet miljötänk är inbyggt i det aktivitetsbaserade arbetssättet och den till 100 % digitaliserade beredningen av kulturstödet. Arbetssätt som starkt reducerat användningen av papper, postutskick och energiförbrukning.

Kommunikationsstaben har det övergripande miljöansvaret inom kulturförvaltningen. Genom hållbara beslut om inköp, rutiner kring återvinning och energibesparande beteende ökar miljövinsterna. I förvaltningens publika delar fortsätter arbetet med en positiv miljöpåverkan. Exempel på detta är kemikalieveckan på Kista bibliotek och evenemangsavdelningens hållbarhetsarbete i festivalerna utifrån ISO 20121. Energikartläggningar har utförts av merparten av Kulturskolans lokaler samt angränsande bibliotek. Investeringar har gjorts för installation av LED-belysning på biblioteken i Rinkeby, Gröndal och Hornstull, samt på Kulturskolorna på Mariebergsgatan och i Hässelby.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stockholms stadsbibliotek har inlett en satsning som erbjuder människor arbetslivserfarenhet och ett första jobb vilket ökar deras chanser till en framtida anställning och egen försörjning. Erfarenheterna hittills är mycket goda. Biblioteken får ett betydelsefullt tillskott av språk- och kulturkompetens, välutbildad och motiverad arbetskraft och berörda personer får sin första anställning i Sverige.

Kulturskolan kunde genom tillskott i budgeten 2015 sänka avgifterna i syfte att nå fler barn och unga, framförallt i stadens ytterstadsdelar.

Stadsmuseiavdelningen bidrar till ekonomisk hållbarhet genom att på ett ansvarfullt sätt förvalta stadens stora investeringar i form av konst på allmän platsmark. Staden har under en följd av år investerat i digitalisering och e-tjänster som möjliggör Open Data och ökad tillgänglighet. Nu kan alla ladda ner och använda högupplösta bilder från Digitala stadmuseet utan användningsavgift.

Liljevalchs/Stockholm Konst är till stor del självfinansierande verksamheter och har under 2015 genom höga publiksiffror och samarbeten med beställare av offentlig konst nått goda resultat. Designutställningen Utopian Bodies är den största och dyraste satsning som gjorts i Liljevalchs lokaler och förhoppningen är att under 2016 sälja utställningen för en internationell turné för att på detta sätt ta igen en del av produktionskostnaden.

Stockholm konst hade 113 pågående projekt 2015 och 17 invigningar i samarbete med stadens olika förvaltningar och bolag. När Stockholm konst går in i 2016 sker detta med 88 pågående projekt och ett stort antal tillkommande.

Kulturstrategiska staben arbetar strategiskt för att främja kreativa näringar. Antalet kulturföretag i Stockholm har ökat i takt med den prognostiserade befolkningsökningen, ca 2 %. Förutsättningar för ökad filmproduktion i Stockholm har ökat genom att staden nu är fullvärdig medlem i Filmregion Stockholm Mälardalen samt att stödet till filmvisning förstärkts med 2,4 miljoner kronor till 6 miljoner kronor. I arbetet med att öka stadens attraktivitet som plats för kulturskapare ingår bland annat av att bidra med kunskapsunderlag till stadens övriga förvaltningar och bolag. Exempel på detta är underlag till fastighetskontorets utredning om hyreskostnader för kommunala kultur- och föreningslokaler

och en kulturlivsundersökning i Slakthusområdet som mött stort intresse i staden och i media.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stockholms stadsbibliotek erbjuder litteratursamtal och program runt om i staden, till exempel Litteratur X, där äldre och samtida litteratur som ställer frågor kring rasism och rasistiska stereotyper lyfts fram. Bibliotekens verksamhet präglas av en ständigt pågående dialog med besökare, samt genom synpunktshantering, kundenkäter och en mängd samarbeten med lokala aktörer. Kista bibliotek är med sina personella, fysiska och nätbaserade resurser både sinnebilden och det fysiska uttrycket för ett framtida demokratiskt bildnings- och kommunikationscentrum.

Kulturskolan har genom projektet *FRÖN*, FRåga Öppet Nyfiket, under året samlat in kunskap om barns och ungdomars önskemål om utbudet genom olika lokala dialogprojekt. Resultaten från dialogerna ska användas i den fortsatta utvecklingen av Kulturskolan.

Under året har antalet elevplatser utökats inom Resurscentret för elever med funktionsvariation. Höstterminen 2015 hade antalet ökat till 185, vilket innebär en ökning med 34 elevplatser. Elever med funktionsvariation deltar även i Kulturskolans verksamhet på övriga enheter så långt det är möjligt. Genom ”Öppet hus” och riktade ”prova på” aktiviteter har Kulturskolan lyckats nå nya grupper av barn och unga i framför allt ytterstaden.

Kulturskolans medarbetare blev under 2015 mer tillgängliga för elever och föräldrar genom att de har fått tillgång till digitala och mobila hjälpmedel. Inför höstterminsstarten 2015 togs en folder fram med information om Kulturskolan översatt till sex olika språk för spridning i Järvaområdet.

Stadsmuseiavdelningen har genom stängningen av Södra stadshuset kunnat frigöra personal och resurser för uppsökande och dialoginriktad verksamhet. I projekt som *Stadsmuseet på plats* bidrar Stockholmarna med sina erfarenheter till det gemensamma kulturarvet. I år har projektet förlagts till Farsta. Inför arbetet med den kommande nya utställningen i Södra Stadshuset vid Slussen pågår ett effektmålsarbete där olika fokusgrupper, bland annat barn i åldern 7-13, unga vuxna och personer med funktionsvariationer, fungerar som rådgivare i planeringen. I projektet *På väg* förmedlar ensamkommande ungdomar sina berättelser bland annat genom att fotografera.

Liljevalchs konsthall arbetar strategiskt med att nå en ny publik genom medvetna val av utställningar som kombinerar kvalitet och konstnärlig tillgänglighet, samarbetspartners, marknadsföring och låga inträdespriser. I samband med utställningen med verk av Hertha Hillfon invigdes en audioguide för vuxna och barn, en populär tillgänglighetsatsning om hundra audioenheter som möjliggjorts genom en generös privat donation till konsthallen. Innan höstens stora modeutställning sjösattes i skulpturhallen en liten fotoutställning i samarbete med Situation Stockholm som firade 20 år. Liksom föregående år resulterade digitala kommunikationslösningar kopplade till sociala medier i en ännu större spridning av publikens engagemang och den 31 december 2015 fanns 14 022 besök och 15 235 gillarmarkeringar på Liljevalchs Facebook.

Stockholm konst har under 2015 genomfört flera uppmärksammade projekt som graffittiprojektet på Kolingsborg med 10 inbjudna konstnärers samt musiker och filmare.

Kommunikationsstaben har under året genomfört flera aktiviteter för kompetensutveckling och ökat engagemang bland medarbetare och chefer, bland annat den årliga framtidsdagen

som 2015 gästades av författaren Lena Andersson och Andrew McIntyre, grundaren av "Audience Atlas" (culture segments).

Andra utvecklingsinsatser 2015 var ett projekt för att förbättra och utveckla förvaltningens information på intranätet, workshop om ledarskap och den nya organisationskulturen, samt en översyn av förvaltningens introduktion av nyanställda.

Evenemangsavdelningen arbetar medvetet för jämställda arrangemang, ungdomars inflytande i programplaneringen och ett tillgängligt kulturliv för alla. I samband med *Stockholm Pride* fick avdelningen ett uppdrag från finansroteln att arrangera hbtq-vigslar i Stadshusets park och i ett soligt Stockholm vigdes 18 par. I början av 2016 har en intensiv debatt förts nationellt och internationellt om sexuella ofredanden och trakasserier på bland annat ungdomsfestivalen. Arbetet och fakta kring detta redovisas under egen rubrik i årets verksamhetberättelse.

Kulturstrategiska staben bidrar till en demokratiskt hållbart stad genom att med stöd till kultur- och mötesplatser ge förutsättningar till konstupplevelser och demokratiska samtal. Förslag till insatser tas fram i dialog med referensgrupper och brukare. Resultatet av den årliga medborgarundersökningen visade att Stockholmarna över 18 år är mer nöjda med stadens kulturliv i stort än med det lokala kulturlivet. I skolenkäten anser 75 % av ungdomarna att man har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter utanför skolan.

Genom stadens kommission för social hållbarhet har arbetet för att synliggöra och utjämna skillnader tagit nya steg. Kulturförvaltningen har i sitt remissvar på rapporten ”Skillnadernas Stockholm” redovisat kulturpolitiska insatser som kan bidra till minskade klyftor.

Studieförbunden och samlingslokaler spelar en viktig roll för den lokala demokratin och kulturen. I en rapport framtagen av kulturstrategiska staben redovisas en ökning studieförbundens studiecirklar, särskilt för invandrare, samt kulturprogram. Även studieförbundens betydelse för amatörkulturen ökar och det pågår ett målmedvetet arbete för att nå nya deltagargrupper och ge plats för kvinnor och unga flickor inom tidigare renodlat manliga områden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Något mer än hälften av stadens barn och unga i grundskola och förskola är nöjda med de kulturupplevelser de får ta del av enligt stadens skolenkät. Båda skolformerna visar en ökning, störst är den inom förskolan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till måluppfyllelsen genom utbudet riktat till förskolan och skolan som subventioneras via Kulanpremien kulturåret för barn KUL1415 och genom lässatsningen samt Kulturskolans och El Sistemas verksamheter. Kulanpremien omfattar även författarbesök i grundskolan och gymnasiet. Inom Kulan har också helfinansierade kampanjer riktats till ytterstaden, särskola och förskola samt till barn och ungdomar på asylboende.

Nämndmål:

Barn och unga har goda möjligheter till kulturupplevelser och eget skapande tillsammans med vuxna och på egna villkor

Uppfylls helt

Beskrivning

2015 tas ytterligare steg i arbetet för, med och av barn och ungdomar. Lässatsningen blir permanentad inom biblioteken, El Sistema ska utvärderas under året för att hitta hur verksamheten kan utvecklas, växa och organiseras på bästa sätt. Genom kulturåret KUL1415 ska barnkulturen synas i hela staden; det stora utbudet ska kommuniceras brett, med särskild inriktning mot ytterstaden.

Förväntat resultat

Barn och unga i hela staden deltar i kvalitativa och för dem angelägna kulturaktiviteter. Stockholmare har kännedom om att det finns barn- och ungdomskultur och väljer att delta i aktiviteter som är för, av och/eller med barn och unga

Analys

Något mer än hälften av stadens barn och unga i grundskola och förskolan är nöjda med de kulturupplevelser de får ta del av enligt stadens skolenkät. Båda fallen visar en ökning, störst är den inom förskolan.

Utbudet riktat till förskolan och skolan som subventioneras via Kulanpremien har haft ca 93 200 besök en minskning i antal med 24 % jämfört med 2014. 2015 har potten fördelats dels till ordinarie premier om 50 kr per besök men också till kampanjer riktade mot ytterstaden, särskola och förskola samt till barn och ungdomar på asylboenden. I dessa kampanjer lyftes i första hand dansen som prioriterad konstform. Totalt nådde kampanjerna ca 7 000 barn runt om i ytterstaden. Kulanpremien omfattar även författarbesök i grundskolan och gymnasiet. Minskade besök med Kulanpremie jämfört med 2014 kan bland annat härledas till att andelen helt subventionerade kampanjerbjudanden varit högre i år. Den ekonomiska ramen har också varit något lägre än 2014 då kampanjerna finansierades av särskilda medel. Ett nytt bokningssystem har införts vilket komplicerade bokningarna under våren men utvecklingen under hösten pekar åt rätt håll. Systemet omfattar nu ca 1 700 aktiva bokare från förskolan och skolan och ca 80 olika kulturproducenter från det fria kulturlivet som tagit emot bokningar till sammanlagt 175 olika program.

Utanför skolan har målgruppen 13 - 25 år genomfört 210 projekt med stöd av Kulturstöd för unga. Samma volym som förra året men med ökad aktivitet i Rinkeby-Kista, som ligger högst i antal projekt tillsammans med Södermalm. Dessa områden kännetecknas av många och

aktiva coacher. Betydelsen av coacher är viktig och rekryteringen ses över och koncentreras till områden där kännedomen om stödet är lågt. Ett exempel är Östberga där två nya coacher rekryterats under hösten vilket har bidragit till att flera projekt kommit till stånd i en stadsdel där inga projekt genomförts tidigare. Av de som fått stöd är 49 % pojkar och 51 % flickor att jämför med 52 % pojkar förra året.

En ökad medvetenhet i staden om Kultur i ögonhöjd går att avläsa i de kontakter som tas med kulturstrategiska staben. Framförallt i efterfrågan på råd och stöd för att skriva handlingsplaner samt uppslutning på nätverksträffar.

Den lässatsning som inleddes som projekt under 2014 är nu en förankrad del av verksamheten inom Stockholms stadsbibliotek. Fokus och arbetssätt inom lässatsningen följs kontinuerligt upp och nya aktiviteter utvecklas för att på bästa sätt erbjuda verksamhet till och med barn samt utgöra en plattform för barns och ungdomars eget skapande.

Kulturskolan har arrangerat och deltagit i många olika aktiviteter där barn och ungdomar kunnat prova på verksamheten för att själva bilda sig en uppfattning om vad Kulturskolan har att erbjuda. Det har handlat både om "prova på"-aktiviteter i Kulturskolans egna lokaler, lovaktiviteter och deltagande i olika festivaler. Genom aktiviteterna har Kulturskolan lyckats nå nya grupper av barn och unga i alla delar av staden. Fler barn och föräldrar har fått kunskap om verksamheten, inte minst genom riktade insatser i ytterstaden.

Undervisningen i El Sistema syftar till spel i orkester och sång i kör och barnen träffas tre gånger i veckan. Under året har El Sistema haft *Familjeträffar* i fyra stadsdelar, Tensta, Kista/Husby, Skärholmen och Bredäng. Dessa träffar har besökts av bl.a. Radiokören, Sveriges Radio Symfoniorkester, elever från Kulturskolan, musiker och sångare från Operan, Kungliga musikhögskolan, Adolf Fredriks Ungdomskör och Stockholms Musikpedagogiska Institut. Deltagandet har under året ökat och varje Familjeträff har besökts av 50- 180 personer i respektive stadsdel.

Under året har barnen genomfört konserter med SRSO, Radiokören och Adolf Fredriks Ungdomskör. Repertoar har även specialskrivits och uruppförts i Berwaldhallen. Kungliga Musikhögskolans och Stockholms Musikpedagogiska Instituts elever har genomfört praktik inom El Sistemas verksamhet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kulturår barn och unga	2014-01-01	2015-12-31	
	Analys Under hösten utvärderades projektet och berättelser om aktiviteter och verksamhet från såväl aktörer som lärare och inte minst barn och unga som deltagit i de olika aktiviteterna samlades in i en rapport. Den tar erfarenheterna vidare för att förhoppningsvis inspirera till fortsatt utveckling av arbete med kultur för av och med barn och unga, såväl i skolan som på fritiden. Det är en omfattande nutidsdokumentation där unga människor reflekterar över sitt Stockholm som kan bli en värdefull kunskapskälla för framtida aktiviteter. Hemsidan stockholm.se/kul1415 lever kvar som en idébank tills vidare.			
✓	Projekt Lässatsningen	2015-01-01	2015-12-31	
	Analys Den lässatsning som inleddes som projekt under 2014 är nu en förankrad del av verksamheten. Fokus och arbetssätt inom lässatsningen följs kontinuerligt upp och nya aktiviteter utvecklas för att på bästa sätt erbjuda verksamhet till och med barn samt utgöra en plattform för barns och ungdomars eget skapande.			
✓	Utvärdera El Sistema	2015-01-01	2015-08-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys El Sistema har utvärderats och den projektverksamheten som pågått 2014-2015 har permanentats att ingå som en enhet inom Kulturskolan från 2016.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm är en stad som håller ihop, med trygga och levande stadsdelar

Uppfylls helt

Analys

Under året har en organiserad form för det lokala säkerhetsarbetet inom avdelningarna påbörjats. Det finns nu en lokal säkerhetsgrupp inom både Stockholms Stadsbibliotek, Kulturskolan, Stadsmuseiavdelningen och Evenemangsavdelningen. Förstärkningar av säkerheten vid stadens bibliotek har skett genom att anlita väktare.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	50 %	100 %	100 %	100 %	2015
Analys Andelen påbörjade åtgärder inom RSA steg 3 för 2015.					

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Kulturnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges måluppfyllelse genom sitt arbete utifrån förvaltningens miljöhandlingsplan baserad på de 6 målen i Stockholms miljöprogram 2012 – 2015 samt ett eget målområde 7: Hållbar publik verksamhet och kommunikation.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Uppfylls helt

Analys

Inom målet Hållbar publik verksamhet och kommunikation har förvaltningen lagt fokus på att evenemang, utställningar och aktiviteter anordnas med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt och att på olika sätt kommunicera miljö och hållbarhet i den publika kulturverksamheten för inspiration till en hållbar livsstil.

Nämndmål:

Stockholmaren inspireras till en hållbar livsstil genom en hållbar kultur

Uppfylls helt

Beskrivning

Alla medarbetare vid kulturförvaltningen känner till kulturförvaltningens/stadens miljömål och arbetar för att uppnå dessa.
Kulturförvaltningen arbetar utifrån sin miljöhandlingsplan baserad på de 6 målen i Stockholms miljöprogram 2012 – 2015 samt ett eget målområde 7: hållbar publik verksamhet och kommunikation. Där är fokus på att evenemang, utställningar, aktiviteter och möten anordnas med så stor positiv miljöpåverkan och så liten negativ miljöpåverkan som möjligt och att på olika sätt kommunicera miljö och hållbarhet i den publika kulturverksamheten med målet att inspirera medborgarna till en hållbar livsstil.
Det fördjupade arbetet med mål 3: hållbar energianvändning, som bedrivits under två år, fortsätter nu med fokus på fyra åtgärdsområden: belysning, elförbrukning, genomgång av hyresavtal och organisation.
Kemikalieproblematiken kommer också belysas under året inför ett mer omfattande arbete med mål 2: giftfria varor och byggnader, under 2016.
Arbetet drivs i verksamheterna av miljöombud på varje enhet, avdelningsombud på varje avdelning och en miljöstrateg som arbetar tillsammans med ledningsgrupp och enhetschefer.
Kulturförvaltningens miljögrupp och lokalgrupp möts månadsvis för att följa upp miljöarbetet i förvaltningens lokaler, främst ur ett energieffektiviseringsperspektiv.
Miljöronden som ska utföras på enheterna har under detta år ett fokus på energieffektiviseringar.

Förväntat resultat

- Miljöronder genomförs
- Miljöarbetet genomförs med miljöombud som stöd på varje enhet
- Genom energieffektiviseringen minskar elförbrukningen

Analys

Genom att medvetenhet om miljö- och hållbarhet successivt ökar i medarbetarnas vardag minskar också kulturförvaltningens negativa miljöpåverkan. Hållbara beslut kring inköp, rutiner kring återvinning, energibesparande beteende – genom idogt arbete går förvaltningen steg för steg åt rätt håll. I förvaltningens publika delar har arbetet med en positiv miljöpåverkan fortsatt, som t ex satsning på en kemikalievecka på Kista bibliotek tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och evenemangsavdelningens hållbarhetsarbete i festivalerna utifrån ISO 20121. Ett utredningsarbete har också bedrivits under hösten för Stockholms stadsbibliotek kring möjligheterna för ISO-certifiering enligt 14001 under 2016.

Det fördjupade arbetet med mål 3: hållbar energianvändning har fortsatt genom energieffektiviseringsprojektet Energi 1517. Energikartläggningar har utförts i merparten av Kulturskolans lokaler samt angränsande bibliotek. Investeringar har gjorts för installation av LED-belysning på biblioteken i Rinkeby, Gröndal och Hornstull, samt på Kulturskolorna på Mariebergsgatan samt i Hässelby. Ett utvecklingsarbete pågår tillsammans med

miljöförvaltningens energicentrum och fastighetskontoret för att ta fram en mall för Grönt avtal som förvaltningen avser träffa med fastighetskontoret under 2016.

Kemikalieregister till alla enheter som staden upphandlar som skulle kommit under hösten kommer i stället under 2016. Förvaltningen inväntar detta.

Förvaltningens miljögrupp har under våren liksom under 2014 även innefattat förvaltningens lokalnätverk. Under hösten har strukturen förändrats. De i lokalnätverket som ingår i projektgruppen för Energi 1517 har mötts inom ramen för detta. Avdelningsombuden har mötts i relation till specifika frågor så som utveckling och uppföljning av avdelningarnas miljöarbete. Miljöträffar för förvaltningens miljönätverk med miljöombud från de olika avdelningarnas enheter har hållits i maj och i oktober.

Förvaltningen har medverkat i stadens arbetsgrupp för det nya miljöprogrammet 2016 – 2019 samt deltagit i stadens kommunikationsgrupp för miljö för att på sikt ta fram en miljökommunikationsplan för staden.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel dubbdäck	25 %	20 %	80 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2015
●	Andel elbilar	0 %	0 %	0 %	10 %	2015
●	Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2015
◆	Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	78,21 %	79,17 %	85 %	tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2015
●	Andel miljöombud	146 %		100 %		2015
Analys Omorganisationer har gjorts vilket resulterat i att avdelningarna redovisat ett annat antal enheter än tidigare. I flera av enheterna finns fler än ett miljöombud.						
●	Andel verksamhetslokaler som sopsorterar i fler fraktioner än hushållssopor, papper och kartong	76 %	79 %	50 %		2015
Analys Arbetet med att utöka möjligheterna för återvinning i förvaltningens lokaler fortsätter. Ambitionen hos medarbetarna är stor men hindras fortfarande i många fall av att fastighetsägarna inte kan tillhandahålla nödvändiga utrymmen för sortering.						
■	Elanvändning per kvadratmeter	49,85 kwh/kvm	27,15 kwh/kvm	25 kwh/kvm	32 kWh	2015
Analys Årets siffra är baserad på en ny uppföljningsmodell som bygger på årsförbrukningen rapporterad från nätleverantören delad med kvm från de lokaler där angivna elabonnemang finns. De lokaler där förvaltningen faktureras för elförbrukningen direkt av fastighetsägarna är borttagna ur ekvationen eftersom underlagen inte anger nödvändig information.						
■	Pappersförbrukning	5 %	-7 %	-10 %		2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys					
Efter en minskning av förbrukningen 2014 jämfört med 2013 med -6,7 % har förbrukningen ökat under 2015. Resultatet ligger dock något under förbrukningen för 2013.					

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Energieffektiviseringar	2013-01-01	2015-12-31	
Analys				
Under 2015 har fokus fortsatt varit på energieffektiviseringsarbetet genom energieffektiviseringsprojektet Energi 1517. Energikartläggningar har under hösten utförts i merparten av Kulturskolans lokaler samt angränsande bibliotek där fokus varit att inventera elabonnemangen på plats för att bekräfta anläggningsid och dess adress, definiera anläggningens försörjningsområde, mäta anläggningens maxeffekt samt bedöma om anläggningen kan säkras ned. Investeringar har gjorts för installation av LED-belysning på biblioteken i Rinkeby, Gröndal och Hornstull, samt på Kulturskolorna på Mariebergsgatan samt i Hässelby. Ett utvecklingsarbete har pågått tillsammans med miljöförvaltningens energicentrum och fastighetskontoret för att ta fram en mall för Grönt avtal som kulturförvaltningen avser träffa med fastighetskontoret under 2016.				
✓	Genomföra miljöronder med fokus på energieffektiviseringar	2015-01-01	2015-12-31	
Analys				
Miljöronden utförs vartannat år. Detta år har miljöronden varit kopplad till förvaltningens pågående energieffektiviseringsarbete. Miljörondsunderlaget har utvecklats för att vara mer pedagogiskt och tydligt.				

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kulturnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att ha en ekonomi i balans, där hållbar kvalitet säkerställs och alla resurser utnyttjas på ett effektivt och nyttomaximerande sätt.

Antalet kulturföretag i Stockholm har ökat med 2 %.

Stadsmuseiavdelningen förvaltar på ett ansvarfullt sätt stadens stora investeringar i form av konst på allmänplatsmark. Staden har under en följd av år investerat i digitalisering och e-tjänster som möjliggör Open Data och ökad tillgänglighet. Alla kan ladda ner och använda högupplösta bilder från Digitala stadmuseet utan att erlägga användningsavgift.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Företag väljer att etablera sig i Stockholm

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bidrar till måluppfyllelsen genom att fortsätta utveckla kulturstödet med sikte på kulturaktörernas möjligheter till långsiktig planering för att främja en mångfald olikartade aktörer och kulturuttryck i hela staden.

En översyn av kulturstödet är genomförd av Sweco och rapporten godkändes av Kulturnämnden 7 april. Rapporten visar att förändringarna av kulturstödsystemet möter kulturnämndens målsättningar med det nya systemet.

Nämndmål:

Kulturutövare upplever goda villkor för konstnärlig och kulturell verksamhet i Stockholm

Uppfylls helt

Beskrivning

Med stöd till konstnärlig och kulturell produktion av hög kvalitet kvalificerar vi stadens konstnärliga värde och stärker dess attraktionskraft. Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm med en stark drivkraft att nå publiken/deltagarna. Kulturförvaltningen samverkar med KulturDirekt och andra förvaltningar och bolag. Förvaltningen leder och driver projekt och processer inom stadsutvecklingsområdet i dialog och nätverkande med nyckelpersoner i andra förvaltningar och bolag. Kloka beslut, som bidrar till goda villkor för kultur och konstnärligt skapande fattas i alla berörda förvaltningar och bolag.

Förväntat resultat

Kulturaktörer väljer att verka i Stockholm.

Analys

Konst- och kulturskapare med stöd av staden genomför program med spridning som i princip är 50/50 mellan innerstad och ytterstad. 2015 visare en marginell ökning mot ytterstaden med en procentenhet.

Antalet kulturföretag i Stockholm har ökat. Utvecklingen följer den prognostiserade befolkningsökningen med 2 %.

Kulturstödsystemet gynnar både kontinuitet och förnyelse samt möter i stort både kulturlivet och publikens mångfald. Detta framgår i den externa översyn som genomfördes i början av året. Översynen visar att kulturstödsystemet fungerar väl och möter kulturnämndens mål och förväntningar.

Arbetet med att öka stadens attraktivitet som plats för kulturskapare omfattas bland annat av att utveckla modeller för kunskapsunderlag som ger stöd i stadsplaneringen. Arbetet med GIS (geografiska informationssystem) är givande för flera förvaltningar och utvecklingsarbetet fortsätter. Kunskapsunderlagen fungerar som ett stöd i verksamhetsutvecklingen och i avdelningarnas strategiska planer. Förvaltningens arbete med att vidareutveckla DpWebMap (digitala kartor) är inne i en avslutande fas. Arbetet görs i nära samarbete med stadsbyggnadskontoret.

Gasverket i Norra Djurgårdsstaden, Telefonplan, Farsta och Östberga är några av de stadsdelar där kulturfrågor blivit mer tydliga. Staben har initierat och genomfört en kulturlivsundersökning i Slakthusområdet. Rapporten möter ett stort intresse i staden och har uppmärksammats i media. Geodata är ett område som utvecklats i samverkan mellan flera av förvaltningens avdelningar och med stöd av externa konsulter. Kartor bidrar på ett positivt sätt

till verksamheternas analyser och förvaltningens strategiska arbete. Underlag för en kommande handlingsplan för geodata har tagits fram.

Hyreskostnaderna för kultur- och föreningslivets lokaler har, tillsammans med frågan om ateljéer där kontrakt sägs upp, varit aktuella under året. Kulturförvaltningen stödjer ca 600 konstnärer genom ateljéstödet.

Förutsättningar för ökad filmproduktion i Stockholm Mälardalen har ökat genom att staden nu är fullvärdig medlem och kulturförvaltningen har tillfört 3,6 mnkr. Även möjligheten till visning av film i Stockholm har stärkts genom ökat stöd med 2,4 mnkr, framför allt till befintliga och nya filmfestivaler.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Kulturföretagares etablering i Stockholm	2 %	3 %	2 %		2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	En översyn av Kulturstödssystemet ska göras	2015-01-01	2015-05-30	
	Analys Översynen är genomförd av Sweco och rapporten godkändes av Kulturnämnden 7 april. Rapporten visar att förändringarna av kulturstödsystemet möter kulturnämndens målsättningar med det nya systemet. Kulturnämnden instämmer i förvaltningens förslag till kommunikativa åtgärder för fortsatt utveckling av systemet. Man poängterar vissa utvecklingsområden som att slå vakt om den konstnärliga friheten, främja en mångfald olikartade aktörer och kulturuttryck i hela staden samt aktörers möjlighet till långsiktig planering. Dessa förändringar genomförs löpande i riktlinjer och det dagliga arbetet.			
✓	Evenemang och verksamheter marknadsförs mot turister	2015-01-01	2015-12-31	
✓	Utöka till fullt medlemskap i Filmregion Stockholm Mälardalen	2015-01-01	2015-04-30	
	Analys Beslut om medlemskap är fattat. Avgift för 2015 är betald. Förvaltningen var representerad på Filmregionens årsmöte.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Analys

Under hösten inledde Stockholms stadsbibliotek, som en del av förvaltningens mångfaldsarbete, ett arbete med att hitta former för att nya besökargrupper som har andra modersmål än svenska söker sig till biblioteken. En del av projektet undersöker former för att anställa människor med språk- och kulturkompetens som biblioteken behöver, som står långt ifrån arbetsmarknaden och behöver ett första jobb och arbetslivserfarenhet i Sverige. Ett tätt samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen och specifikt Jobbtorg har upprättats.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	33 st	34 st	15 st	500 st	VB 2015
	Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	14 st	43 st	35 st	6 700 st	2015

Analys

Förutom 14 sommarjobb med egen finansiering har förvaltningen anordnat ytterligare 174 sommarjobb i samverkan med stadsdelsförvaltningar.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för att i samverkan med stadens nämnder och bolag genomföra ett utvecklingsarbete med syfte att stadens praktikplatser ska anpassas till de behov som finns hos jobbtorgens aspiranter. Stadens nämnder och bolag ska medverka i denna samverkan och i arbetet med att bereda aspiranterna praktiktillfällen	2015-01-01	2015-12-31	
	Nämnderna ska möjliggöra yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter	2015-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att säkerställa en hållbar kvalitet och att ha en budget i balans efter resultatöverföring. Förvaltningen har en tydlig struktur för arbete med övergripande processer genom planering, stöd, styrning och uppföljning. Ekonomiska avstämningar genomförs varje månad för att följa den ekonomiska utvecklingen. Vid eventuella avvikelser från budget vidtas åtgärder med anpassningar utifrån de nya förutsättningarna.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
	Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	0 st	0 st	0 st	tas fram av nämnden	2015

Nämndmål:

Kulturförvaltningen tillvaratar och utvecklar resurserna för att skapa maximalt värde för medborgarna

Uppfylls helt

Beskrivning

Tilldelade resurser används effektivt och på bästa sätt för stadens medborgare bl a genom effektivare lokalutnyttjande, korta omställningsperioder i utställningar, bättre klimat- och säkerhetsförhållanden i Kulturförvaltningens verksamheter, minskad administration och s k "overhead-kostnader, öka andel externa intäkter och samarbetspartners.

Stadens och kulturnämndens mål tydliggörs inom Kulturförvaltningen genom att alla kulturförvaltningens verksamheter arbetar med "Att leda mot effekter”. Förväntade resultat av nämndmål definieras, mäts, följs upp och analyseras. Alla enheter i förvaltningen upplever att man får stöd i arbetet att följa stadens kvalitetssystem.

Kulturförvaltningen samordnar och samutnyttjar resurserna genom mer samarbeten och kunskaper över avdelningsgränser.

Förväntat resultat

Alla arbetar med "Att leda mot effekter"
Ta fram nämndindikatorer som mäter effektivitet

Analys

Översyn av effektiviseringsmöjligheter ingår i den löpande planeringen och uppföljningen av verksamheterna. Exempelvis ses bemanning över för effektivisering vid samtliga bibliotek. I samband med att bibliotek upprustas görs alltid en bedömning av hur lokalerna disponeras. Här kan nämnas den senaste renoveringen av Telefonplans bibliotek där delar av tidigare administrativ yta nu är publik.

Förvaltningens arbete mot ett mer reflekterande och analyserande arbetssätt inleddes 2012. Tidigt identifierades att en central framgångsfaktor utgjordes av enhetscheferna och enheternas alla medarbetare. Ett kontinuerligt och långsiktigt arbete har genomförts och bedömningen är att såväl attityder som verksamhetsrapportering har tagit väsentliga steg framåt. Kulturstrategiska stabens arbete med ”Att leda mot effekt” utgör ett gott exempel: Utvecklingsarbetet har fokus på att utveckla arbetssätt som stärker arbetet i att samla in data och kunskap med relevans och utveckla kompetens och forum för reflektion och analys. Arbetet utvecklas och har gett bättre strukturer för insamling av data och rutiner för analys som visar sig i ett mer tidseffektivt arbetssätt och ökad kunskap och medvetenhet om effekter av stabens insatser.

Förvaltningen har fortsatt arbetet att ta fram indikatorer på avdelningsnivå för att mäta åtaganden och därmed nämndmål. Utvecklingsarbetet behöver fortsätta för att säkra indikatorernas relevans gentemot målen.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,21 %	99,64 %	100 %	100 %	VB 2015
●	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,2 %	99,6 %	100 %	100 %	VB 2015
●	Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %	0 %	+/-1 %	+/- 1 %	2015

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Kulturnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bedriva verksamheter på en demokratisk grund. Förvaltningens verksamheter är jämställda och fria från diskriminering. Medarbetare, brukare och kunder har samma förutsättningar oavsett etnisk tillhörighet, kön, könsidentitet och könsuttryck, ålder, religionstillhörighet, sexuell läggning och funktionsnedsättning.

Prioritering är att stärka förutsättningarna för medborgarnas lokala kulturliv och tillgång till ett kvalitativt konst- och kulturutbud samt barns och ungas möjligheter till möten med konst och kultur i förskolan och skolan. I fokus står att utveckla och stärka ett kvalitativt konst- och kulturutbud för Stockholmarna. Swecos rapport från översynen av kulturstödssystemet visar att stödsystemet har en hög måluppfyllelse, möter kulturlivets och publikens mångfald, gynnar såväl kontinuitet som förnyelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

● Uppfylls helt

Analys

Stadens riktlinjer i jämställdhets- och mångfaldsarbete efterföljs i det dagliga arbetet. Förvaltningen reviderar sin jämställdhets- och mångfaldsplan. Vid nyanställning används kompetensbaserad rekrytering. Kulturförvaltningen deltar årligen i Jämix, Nyckeltalsinstitutet mätning av organisationers jämställdhet. Vid senaste Jämix placerade sig kulturförvaltningen på plats nr 4 av 203. Kulturförvaltningen var den förvaltning i Stockholms stad som hade högst poäng.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kulturnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning oberoende av kön	2015-01-01	2015-12-31	

Analys

Kulturförvaltningen samt tre andra förvaltningar har tillsammans med stadsledningskontoret genomfört ett pilotprojekt i syfte att inhämta erfarenheter inför stadens kommande arbete med att jämställdhetsintegrera hela stadens budget. En rapport över det arbete som förvaltningarna genomfört och de lärdomar som dragits i samband med detta har tagits fram. Rapporten är i första hand avsedd att användas i stadsledningskontorets fortsatta arbete med jämställdhetsintegrering.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Uppfylls helt

Analys

Kulturförvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål att staden ska vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Verksamheterna bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Såväl nya som erfarna chefer har tillsammans med skyddsombud deltagit i arbetsmiljöutbildning som anordnas i samarbete med företagshälsovården. Medarbetarna uppmuntras till friskvård genom friskvårdssubvention.

Nämndmål:

Kulturförvaltningen uppfattas som en bra arbetsgivare med tydligt ledarskap och med kompetenta motiverade medarbetare.

Uppfylls helt

Beskrivning

Chefer och medarbetare ska känna stolthet över sitt arbete och dess betydelse

Chefer ska vara lyhörda, kunniga, engagerande och motiverande och ha en strategi för att leda, styra och utveckla verksamheten tillsammans med medarbetarna mot de resultat de har i uppdrag att skapa för målgruppen

Alla medarbetare ska känna sig trygga och positivt utmanade i sitt uppdrag och ha ett resultatperspektiv för målgruppen i allt arbete.
De ska vara nyfikna, lyhörda, kunniga och utåtriktade.

Rekrytering av medarbetare sker genom kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa att vi fokuserar på rätt saker, efterfrågar den kunskap och kompetens vi verkligen behöver och bedömer den på bästa sätt. Det handlar om att göra träffsäkra rekryteringar och minska felmarginalerna. Metoden är ett verktyg för oss att vara en ickediskriminerande och inkluderande arbetsgivare.

Förväntat resultat

Kulturförvaltningens chefer leder, motiverar och förser andra med befogenheter som krävs för att effektivt nå gemensamma mål.
Våra chefer har god kunskap om förordningar och styrdokument av betydelse för verksamheten.
Regler för ekonomisk förvaltning och arbetsrättsliga regler efterlevs. Cheferna upplever underlag för beslut som tillförlitliga och lätta att förstå.

Medarbetarna är utvecklingsorienterade och vet vad och vilka vi är till för, förstår uppdragen samt är förtrogna med sina arbetsuppgifter, mål och förväntade resultat.
Medarbetarna känner arbetsglädje och tar ansvar för uppdraget och kontinuerlig utveckling av

verksamheten.
Alla medarbetare har individuella kompetensutvecklingsplaner som på olika sätt stödjer dem i arbetet med verksamhetsutvecklingen
Potentiella medarbetare ska vilja söka sig till förvaltningens verksamheter.

Analys

Rekrytering av medarbetare sker genom kompetensbaserad rekrytering för att säkerställa fokus på rätt saker, efterfrågan på den kunskap och kompetens som behövs och bedömning på bästa sätt. Det handlar om att göra träffsäkra rekryteringar och minska felmarginalerna. Metoden är ett verktyg för att vara en ickediskriminerande och inkluderande arbetsgivare.

Verksamheterna bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Såväl nya som erfarna chefer har tillsammans med skyddsombud deltagit i arbetsmiljöutbildning som anordnas i samarbete med företagshälsovården. Riskbedömningar sker inför verksamhetsförändringar för att upptäcka och minimera risker i arbetsmiljön. Medarbetarna uppmuntras till friskvård genom friskvårdssubvention. Särskilda insatser har gjorts för att minska sjukfrånvaron, trots detta når förvaltningen inte årsmålet.

Medarbetarenkäten är ett viktigt verktyg i arbetet med utveckling av medarbetarskap, ledarskarskap och verksamhet. Förvaltningens AMI är oförändrat 79, ledarskapsindex har ökat från 79 till 80 och motivationsindex har minskat från 80 till 79. Styrningsindex 78, samma som året innan. Alla enheter upprättar handlingsplaner utifrån resultatet av medarbetarenkäten.

Kulturförvaltningen deltar årligen i Jämix, Nyckeltalsinstitutet mätning av organisationers jämställdhet. Vid senaste Jämix placerade sig kulturförvaltningen på plats nr 4 av 203. Kulturförvaltningen var den förvaltning i Stockholms stad som hade högst poäng. Jämix jämför bland annat mäns och kvinnors löner, karriärmöjligheter, uttag av föräldradagar, sjukfrånvaro, anställningstrygghet.

Diskriminering

Kulturförvaltningen har ett pågående diskrimineringsärende avseende rekrytering. Ärendet är inte avslutat.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Aktivt Medskapandeindex	79	79	82	82	2015
Andel medarbetare med ofrivillig deltid som erbjuds heltid	48 %	12,5 %	10 %	100 %	2015
Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	93 %		100 %	100 %	2015
Ledarskapsindex	80		82	78	2015
Motivationsindex	79		82	82	2015
Sjukfrånvaro	5,1 %	5 %	4,4 %	4,4 %	VB 2015
Sjukfrånvaro dag 1-14	1,72 %		1,5 %	tas fram av	VB 2015

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
				nämnden	
Styrningsindex	78		82	82	2015

Deltid till heltid

48 % av de ofrivilligt deltidsanställda med tillsvidareanställning har erbjudits heltid under året vilket är mer än årsmålet 12 %. Avdelningarna arbetar kontinuerligt med frågan och i möjligaste mån erbjuds ledigt tjänsteutrymme till deltidsanställda som önskar utökning. Utöver de medarbetare som har fått heltid har också ett antal medarbetare som vill ha utökning men inte upp till heltid erbjudits det.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Uppfylls helt

Analys

Kulturförvaltningen bidrar till måluppfyllelsen genom arbetet inom Kultur i ögonhöjd som utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter.

Att Kultur i ögonhöjd får ett allt större fäste i staden synliggörs i möten och samtal med bostadsbolag och andra förvaltningar där man lyfter fram Kultur i Ögonhöjd och att den implementeras i deras verksamheter.

Stadsledningskontoret koncentrerar sin uppföljning av implementeringen av Kultur i ögonhöjd till bolagen varför förvaltningen bör göra en egen uppföljning. Detta för att få en mer övergripande bild över hur implementeringen gått. En uppföljning skulle ge information om hur planeringen för hur fortsatt samordning och stöd bör läggas upp. Ett förslag till plan för en sådan utvärdering med frågeställningar har tagits fram av kulturstrategiska staben.

Nämndmål:

Nämnder och bolagsstyrelser har lokala handlingsplaner utifrån Kultur i ögonhöjd

Uppfylls helt

Beskrivning

Kultur i ögonhöjd - för, med och av barn och unga är ett program för barn och ungdomskultur i Stockholms stad. Programmet är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser som arbetar med barn och unga.
Programmet utgår ifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, de nationella kulturpolitiska målen, den nationella ungdomspolitiken, läroplanernas mål, Stockholms stads skolplan respektive förskoleplan och Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

2011–2016.
För att stödja det konkreta arbetet utifrån Kultur i ögonhöjd ska lokala handlingsplaner tas fram. Kulturförvaltningen är en samordnande och stödjande part i berörda nämnder och bolagsstyrelser. De nätverk som etablerats i verksamheterna under arbetet med den tidigare planen 2009–2012 ska uppdateras för att underlätta för erfarenhetsutbyten.

Förväntat resultat

• Lokala handlingsplaner om barnens rätt till kultur tas fram inom bolag och förvaltningar
• Uppdaterade nätverk

Analys

Kulturstrategiska staben har presenterat Kultur i ögonhöjd och kravet på handlingsplaner i ett flertal möten med nyckelpersoner som ansvarar för skolan och förskolan. Berörda förvaltningar och även verksamheter inom kulturförvaltningen har fått introduktion och rådgivning.

Kulturförvaltningen har utarbetat en handlingsplan som kopplar samman aktiviteter med målen i Kultur i ögonhöjd. Planen omfattar aktiviteter som genomförts 2015 med inriktning mot 2016. Från och med 2016 integreras handlingsplanen som aktiviteter i VP under ett förvaltningsgemensamt nämndmål.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Lokal handlingsplan för Kultur i ögonhöjd	2015-06-01	2015-12-31	
Analys En plan för 2015 är utarbetad och till vissa delar genomförd. Från och med 2016 utgör enhetsmål, förväntade resultat och aktiviteter i verksamhetsplanen avdelningarnas handlingsplan.				
✓	Samordna och stödja berörda nämnder och bolagsstyrelser i deras arbete med lokala handlingsplaner utifrån Kultur i ögonhöjd.	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Att Kultur i ögonhöjd får ett allt större fäste i staden synliggörs i möten och samtal med bostadsbolag och andra förvaltningar där man lyfter fram Kultur i Ögonhöjd och att den implementeras i deras verksamheter. Stadsledningskontoret koncentrerar sin uppföljning av implementeringen av Kultur i ögonhöjd till bolagen varför förvaltningen bör göra en egen uppföljning. Detta för att få en mer övergripande bild över hur implementeringen gått. En uppföljning skulle ge information om hur planeringen för hur fortsatt samordning och stöd bör läggas upp. Ett förslag till plan för en sådan utvärdering med frågeställningar har tagits fram av kulturstrategiska staben. Ett möte genomfördes under hösten med stadens samordnare för Kultur i Ögonhöjd där det framgick att implementeringen kommit olika långt inom staden och att nätverket är fortsatt viktigt för arbetet med programmet.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

● Uppfylls helt

Analys

Kulturförvaltningen arbetar fortlöpande med anpassningar av lokaler för bättre tillgänglighet

genom informationsinsatser, genom att följa förvaltningens bemötandeguide. Utbildning i diskrimineringsgrunder ingår i förvaltningens chefsprogram för nyanställda.

Nämndmål:

Stockholmare och besökare har tillgång till och kan delta på lika villkor i samhällets gemenskap

Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturförvaltningen är utifrån Stockholms stads program för delaktighet berörd av delmål:
1. Stockholmare och besökare kan förflytta sig, vistas i och använda Stockholms stads inne- och utemiljö.
2. Stockholmare och besökare kan få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar
3. Stockholmare bemöts med kunskap och respekt och ska själva vara med och bestämma i frågor som gäller honom eller henne
5. Stockholmarens arbetsförmåga tas tillvara
7. Stockholmare ges förutsättningar att delta i och tillgodogöra sig fritidsverksamhet

Analys

Förvaltningen genomförde en kartläggning om angelägna åtgärder för ökad tillgänglighet och ansökte i tertialrapport 2 om särskilda investeringsmedel för dessa. Rådet för funktionshinder hade informerats och gett sina synpunkter. Delar av ansökan beviljades och åtgärder genomfördes på två bibliotek. Därutöver har inom ordinarie budget ett flertal lokaler förbättrats utifrån tillgänglighetsaspekter.

En målsättning för 2015 var att fler elever med funktionsnedsättning skulle erbjudas plats i Kulturskolans Resurscenter. Jämfört med 2014 har antalet elevplatser ökat från 151 deltagare till 185 vilket innebär en ökning med 34 elevplatser (22,5 %).

Förvaltningens bemötandeguide gäller samtliga verksamheter och följs upp genom så kallade Mystery Visitors. Under våren har samtliga enheter inom förvaltningen besökts av observatörer. Under sommaren fick för första gången även Kulturfestivalen och We Are Sthlm besök. Resultatet har förmedlats till samtliga chefer som underlag för arbetet med verksamhetsplanering.

Den digitala utbildning i diskrimineringsgrunderna som togs fram i det tidigare EU-projektet "Kultur och fritid för alla!" har uppdaterats och ingår som en del av förvaltningens chefsprogram för nyanställda.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet

genom att aktivt verka för att besökare och deltagare upplever att de har inflytande och att de kan delta i och påverka verksamheterna. Bland annat har kulturförvaltningen arbetat fram en metod för Inkluderande kommunikation. Det har resulterat i att förvaltningen under 2016 blir pilotprojekt för hela staden.

Nämndmål:

Stockholmarna/eleverna/besökarna anser att kulturförvaltningens verksamheter är angelägna

Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturutbudet kan bli angeläget för fler genom att förvaltningen för en medveten dialog med målgrupperna. Vi ska vara nyfikna på människor, både på de som besöker oss idag och på de som vi ännu inte mött. Genom att ta reda på människors liv och vardag, och hur vår verksamhet kan passa in vad som gör det svårare respektive lättare att besöka oss eller vara delaktig i det vi gör kan vi få ovärderlig kunskap. Därför ska vi se på dessa som våra viktigaste rådgivare.
Att vi ställer frågor till besökare, deltagare och publik är inget nytt – det är typen av frågor som vi ställer som skiljer sig markant när vi på djupet arbetar med angelägenhet. Genom aktivt lyssnande skapar vi förståelse för behov, intressen, möjligheter och utmaningar: en insikt kring hur våra verksamheter egentligen fungerar – eller inte – och för vem. Framförallt skapar den nyfikna dialogen relationer.
Genom ett aktivt lyssnande tillsammans med insiktsfull analys kan vi skapa angelägna verksamheter. Det kommer innebära att vi slutar gissa vad som moitverar människor med olika förutsättningar och att vi slutar att endast informera möjlig publik om vad som redan erbjuds.

Förväntat resultat

Våra ”rådgivare” ger oss kunskaper som vi tillsammans med vår expertis om verksamheten eller konstformen, som vi använder i en lärande process för att skapa vårt utbud, kommunikation eller pedagogik.

Analys

Medeltidsmuseet ökade under året sitt besöksantal med 70 %, mer än 153 000 besök, och samtliga tillfrågade besökare svarade ja på frågan om de upplevde besöket som meningsfullt enligt den enkätundersökning som genomfördes. Positiva kommentarer i sociala medier ökar liksom följare på Facebook och Instagram.

Medeltidsmuseet får också goda omdömen på till exempel Trip advisor. För Medeltidsmuseet fungerar en mix av arkeologi, föremålsbilder samt puffar för programverksamhet bäst i sociala medier medan äldre svartvita fotografier som läggs ut tillsammans med text väcker störst engagemang för Stadsmuseet. Att mixa bilderna med inslag om program och andra evenemang fungerar bra enligt de erfarenheter som gjorts under året.

Att Stockholms stadsbibliotek upplevs som angeläget för stockholmarna kan utläsas inte minst av alla de besök som görs både fysiskt på stadens bibliotek och digitalt på

biblioteket.se. I jämförelse med 2014 har besöken tillsammans ökat med nästan 400 000 och vid årets slut var siffran 9 844 610 besök.

Även stockholmarnas besök på det rika aktivitets- och programutbud som pågår på samtliga bibliotek visar att verksamheten är angelägen. Under året har besöken till de olika programmen och aktiviteterna ökat med 2 889 besök eller 6 %.

Under året har genomförts både kund- och icke-kundundersökning i syfte att fånga in stockholmarnas behov. Tillsammans med det strategiska arbetet med synpunktshantering som sker på stadens alla bibliotek och där stockholmarna dagligen lämnar förslag, synpunkter och klagomål lyssnar biblioteken in stockholmarnas behov i syfte att bedriva en allt mer angelägen verksamhet.

FRÖN (FRåga Öppet Nyfiket), är ett utvecklingsprojekt som Kulturskolan genomfört under året för att svara upp det uppdrag verksamheten fick i VP 2015. Kunskap har samlats om barns och ungdomars önskemål om Kulturskolans utbud genom olika lokala dialogprojekt. Dialoger med barn och ungdomar som idag inte går i Kulturskolan har genomförts i samband med Kulturskolans sommarkollon, på inspirationsdagar som idrottsförvaltningen arrangerat och i olika lokala dialoger. Resultaten av dialogerna används som underlag i verksamhetsplaneringen inför hösten 2016 så att barns och ungdomars åsikter får en direkt påverkan på Kulturskolan utbud.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Aktivt skapa tillfällen för lärande i organisationen, t.ex. Nätverket och Framtidsdagen	2015-01-01	2015-12-31	
Analys 703 anställda i förvaltningen deltog i Framtidsdagen. Förvaltningens kommunikationsstab har regelbundet deltagit i de nätverk som finns tillgängliga i staden och andra intresseområden.				
✓	Utgå från metoddokumenten ”Angelägen kulturverksamhet”	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Under hösten 2015 har förvaltningen arbetat fram en metod för Inkluderande kommunikation. Det har resulterat i att förvaltningen under 2016 blir pilotprojekt för hela staden.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

● Uppfylls helt

Analys

Kulturnämnden bidrar till måluppfyllelsen genomkulturförvaltningens verksamheter. Kulturbidragen har ökat inom samtliga stödformer. Kulturskolan har nästan 16 000 deltagare i de avgiftsbelagda kurserna och totalt tar 27 000 barn och unga del av verksamheten. Kulturskolan har utökat både utbudet och kursplatser i flera ytterstadsområden. Antalet besök och lån på biblioteken har ökat, särskilt barnlån och ca 8 000 olika programaktiviteter för barn, ungdomar och vuxna har genomförts. Besöksantalet på Liljevalchs konsthall, Medeltidsmuseet och på festivalerna liksom Kulturnatt har varit högre än tidigare år. Stadsmuseet samverkan med stadens övriga förvaltningar och bolag inom kulturmiljöarbetet. I takt med att Stockholm växer har avdelningens expertmedverkan ökat. Det gäller

konsekvenser för kulturhistoriska värden som förmedlas genom remissvar, kunskapsunderlag och antikvarisk medverkande vid ombyggnader.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
—	Det fria kulturlivets intäkter exkl. offentliga bidrag				tas fram av nämnden	2015
Analys Förvaltningen har inte tillgång till stödmottagarnas ekonomiska utfall. Indikatorn går därmed inte att mäta. Tidigare beräkningsmodell byggde på insamlad data för bonusberäkning. Bonussystemet är borttaget 2015.						

Nämndmål:

Alla i Stockholm tar del av ett kulturliv som är angeläget och av hög kvalitet

Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturen är en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kulturbegreppet kan tolkas på många sätt:
• Kulturen har ett egenvärde som kan ge olika mening till olika människor
• Kulturen skapar samhällsnytta och ett institutionellt värde genom kulturinstitutionernas existens.
• Kulturen har ett funktionellt värde, t ex genom att bidra till att skapa välfärd, tillväxt, hälsa, kunskaper och insikter, utbildning, lek, rekreation, image m.m.

Nämndmålet är också kulturförvaltningens övergripande uppdrag. Verksamheten finns till för ”alla i Stockholm”, dvs. både invånare, besökare och företagare, men följande målgrupper är särskilt prioriterade:
• Barn och unga
• Personer med funktionsnedsättningar
• Nya målgrupper, dvs. att nå och angå dem som inte redan tidigare har hittat till kulturlivet.
Våra besökare och våra elever ska bättre spegla mångfalden som finns i befolkningen, vilket även påverkar vårt utbud. Kulturen ska bli angelägen för fler.

Förväntat resultat

• Våra befintliga målgrupper anser att det finns ett utbud som är angeläget för dem
• Fler medborgare och besökare i Stockholm är delaktiga i ett angeläget kulturliv av hög kvalitet.
• Fler barn och unga är delaktiga i ett angeläget kulturliv av hög kvalitet
• Fler personer med funktionsnedsättningar är delaktiga i ett angeläget kulturliv av hög kvalitet.
• Fler nya besökare och elever medför att delaktigheten i kulturlivet bättre speglar Stockholms befolkning

Analys

Enligt medborgarenkäten är Stockholmarna (över 18 år) mer nöjda med stadens kulturliv i

stort än med det lokala kulturlivet. Drygt 50 % är nöjda med kulturlivet i stadsdelen eller anser att det finns möjlighet till kultur för egen del eller barn och unga. När man fråga ungdomarna själva i skolenkäten är det 75 % som anser att man har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter.

Kulturstrategiska stabens prioritering är att stärka förutsättningarna för medborgarnas lokala kulturliv och tillgång till ett kvalitativt konst- och kulturutbud samt barns och ungas möjligheter till möten med konst och kultur i förskolan och skolan. Genom stadens kommission för social hållbarhet har arbetet för att synliggöra och utjämna skillnader tagit nya steg. Staben ser många möjligheter genom konsten och kulturen och har preciserat det området genom remissvaret på Skillnadernas Stockholm.

Insatser som under året bidragit utveckling är bland annat det lokala arbetet i stadsdelarna som ingått i satsningen växtplatser, stöd till samlingslokaler och att medverka till förändringar där det finns direkta utvecklingsbehov som exempel i stadsdelen Östberga. En utvärdering av arbetet med växtplatserna har genomförts. Resultaten visar att satsningen varit relevant och att måluppfyllelsen vad det gäller att *Kulturen ska nå fler* samt att *Kulturen ska synliggöras i de utvalda stadsdelarna* varit god. För att ytterligare bidra till ett lokalt kulturliv behöver fokus ligga på att stödja lokala nätverk och samarbeten samt att rikta insatser utifrån kunskap om de lokala förutsättningarna i dialog med målgrupperna, både medborgarna och kulturaktörerna.

Under våren genomfördes en utredning om det framtida behovet av samlingslokaler och andra mötesplatser inomhus. Analysen pekar bl a på ett behov av fem nya samlingslokaler under den kommande tioårsperioden. En förstudie om förutsättningarna för etablering av ny samlingslokal i Skärholmen pågår. Det finns ett tiotal lokalförvaltande organisationer som förefaller mer stabila som organisationer och flera av dessa har fått fleråriga stöd. I dessa organisationer finns starka engagerade ledare och företrädare. Eldsjälar är en framgångsfaktor.

Studieförbunden har en viktig roll, vilket visas i en ökning av studiecirklar särskilt för invandrare, och kulturprogram. Även studieförbundens betydelse för amatörkulturen ökar.

Staben har ett starkt fokus på att utveckla och stärka ett kvalitativt utbud för Stockholmarna. Utvecklingsarbetet med kulturstödet har efter en översyn fått tydligare prioriteringar. Inom två konstområden, film och teater har antalet beviljade stöd ökat. Filmområdet har prioriterats i linje med de kulturpolitiska ambitionerna Stockholm har ca 50 filmfestivaler och många av dessa har numera stöd från Stockholm stad, antalet beviljade ansökningar har ökat med 54 %. Antalet beviljade ansökningar inom teaterområdet har ökat med 8 %. Under året fördelades ett extra stöd till verksamheter med egen lokal och fast personal av dessa var flera teatrar. Antalet verksamheter med fleråriga stöd har ökat.

Skolans urval av vilken kultur som eleverna får del av påverkas i hög grad av de utbud som presenteras på Kulan-webben. Syftet är att lyfta fram ett utbud med god kvalitet och att lärarna ska känna sig trygga när de väljer i utbudet. Vad gäller den kultur man får ta del av i förskolan är 65 % är nöjda och i grundskolan är 56 % nöjda. Utmaningen att fortsätta sträva mot att den kultur som barn och unga får del av genom skolan ska upplevas angelägen för fler kvarstår

Stockholms stadsbibliotek strävar mot samtliga nämndmålens förväntade resultat för att säkerställa en verksamhet som är angelägen och av hög kvalitet. Biblioteksplanen är det dokument som tydligast visar hur organisationens visioner ser ut och hur de planeras att

förverkligas.

Under året har arbetet med att ta fram en ny biblioteksplan för perioden 2016-2020 pågått med utbildningsnämnden och Kulturhuset Stadsteatern som samarbetspartners. Planen beräknas att färdigställas i början av 2016.

Under året har kundundersökningar genomförts för att fånga stockholmarnas behov och skapa förutsättningar för att bedriva en mer angelägen verksamhet. En webbpanel gav 1 033 svar från invånare i Stockholms län i åldern 15-84 år där det går att utläsa att 64 % av respondenterna besökt ett bibliotek de senaste 12 månaderna För att ge svar på frågan om SSB inspirerar till läsning, i de fysiska biblioteken samt på biblioteket.se har en minienkät genomförts. Enkäten kommer att vara möjlig att besvara ytterligare en tid och en slutlig sammanställning kommer att göras under våren. Hittills har 66 % visat sig bli inspirerade att läsa via biblioteket.stockholm.se och 88 % vid besök på något av biblioteken. Med utgångspunkt i en områdeskartläggning som utförs på samtliga bibliotek har en analys påbörjats så att de olika bibliotekens karaktär tydliggörs och därmed underlättar utformningen av en lokal angelägen service.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel Stockholmare som tagit del av stadens kulturinstitutioner	682,4%		626 %	fastställs 2015	2015
Analys Indikatorn mäter besök på Liljevalchs, Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stadsteatern Kulturhuset. Årsmålet motsvarar 6,3 besök på kulturinstitutionerna per stockholmare. Utfallet inkl Stadsteatern Kulturhuset är 6,8 besök per invånare.						
●	Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	74,59 %		74 %	fastställs 2015	2015
–	Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner			80 %	fastställs 2015	2015
Analys Kulturförvaltningen har inte genomfört några omfattande och tillförlitliga kundundersökningar under 2015 inom Liljevalchs konsthall, Stockholms stadsbibliotek och Stadsmuseet samt Medeltidmuseet vilka indikatorn omfattar. En planering för en övergripande och grundlig kundundersökning har tagits fram inför 2016.						

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	I samråd med barn och unga genomföra en utbyggnad av kulturskolan	2015-01-01	2015-12-31	
Analys Kulturskolan har under året utökat både utbudet och antalet kursplatser i flera ytterstadsområden. Gemensamt för många av de nystartade kurserna är att inte alla kursplatser blivit fyllda. Verksamheten är fortfarande under uppbyggnad men man kan trots detta redan se tydliga effekter av satsningarna genom en ökning av antalet barn och ungdomar bosatta i de prioriterade områdena Farsta, Hagsätra, Rågsved, Östberga, Skarpnäck, Skärholmen, Bredäng, Hässelby gård, Husby, Tensta och Rinkeby. Antalet elevplatser för elever med särskilda behov har utökats med 34 platser.				

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
FRÖN (FRåga Öppet Nyfiket), är ett utvecklingsprojekt för att svara upp mot uppdraget att utbyggnaden av Kulturskolan ska genomföras i samråd med barn och unga. Under året har kunskap om barns och ungdomars önskemål om Kulturskolans utbud samlats in genom olika lokala dialogprojekt. Dialoger med barn och ungdomar som idag inte går i Kulturskolan har genomförts i samband med Kulturskolans sommarkollon, på inspirationsdagar som idrottsförvaltningen arrangerat och i olika lokala dialoger. Bl.a. har synpunkter från barn och ungdomar i Hässelby, Grimsta, Skärholmen, Östberga, Skarpnäck, Tensta och Farsta inhämtats. Resultaten av dialogerna kommer att användas som underlag i verksamhetsplaneringen inför hösten 2016 så att barns och ungdomars åsikter får en direkt påverkan på Kulturskolan utbud. Kulturskolan har också startat upp verksamhet på önskemål från elever och föräldrar. En utökning av piano har skett både i inner - och ytterstaden från höstterminen 2015. Musikalgrupper och musikstudioverksamhet har startat samt Parkour och avancerad akrobatik i mindre skala. å kallade "Lördagsateljéer" har erbjudits inom Konst och media för att kunna möta behovet hos äldre elever som kan ha svårt att gå under skolveckorna men som vill fördjupa sig ytterligare inom ämnet.			
✓ Identifiera och definiera målgrupper	2014-01-01	2015-12-31	
Analys Under 2015 har en stor kundundersökning genomförts med fokus på beteende och värderingar. Under hösten presenterades den för förvaltningen och dess samarbetsparter. Presentationen var ett första avstamp inför implementering 2016. Efter arbete under 2015 implementerar förvaltningen målgruppsanalys enligt Culture Segments under 2016.			

Nämndmål:

Barn och unga i Kulturskolan upptäcker, utvecklar och uttrycker sin konstnärlighet och skapande förmåga tillsammans med andra.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturskolans utbud är en blandning av tradition och förnyelse inom de estetiska uttryckssätten och innebär en möjlighet för eleverna att utveckla sin skapande förmåga i möte med andra. Utbudet förändras och aktualiseras utifrån de önskemål som kommer fram i dialogen med målgruppen. Det finns förutsättningar inom respektive ämne att arbeta med fördjupning. Deltagande i kulturskoleverksamhet bidrar till utveckling av såväl konstnärliga som sociala förmågor i ett livslångt perspektiv.

Förväntat resultat

Eleverna utvecklar förmågan att skapa inom konstnärliga ämnen, är nöjda med verksamheten och har roligt tillsammans. Alla elever får tillfälle att visa upp vad man gör under läsåret. Eleverna kan påverka innehållet i undervisningen. Antalet elevplatser utökas till 17 000.

Analys

Att alla elever erbjuds att delta i minst en föreställning, utställning, konsert eller uppspel per läsår är en viktig del i Kulturskolans erbjudande och en stark prioritering i resursfördelningen. Kulturskolan har genomfört ett stort antal konserter/föreställningar/utställningar. Sammanlagt genomfördes ca 900 evenemang som nådde en publik på 82 000 personer.

Lärarna arbetar ofta ämnesöverskridande och det finns ett stort engagemang för elevernas bästa så att de ska vilja delta och våga möta både andra unga och publik i många olika sammanhang. Forum har skapats anpassade efter elevers egna önskemål och behov. Vilket bl

a har resulterat i att elever ges möjlighet både till stora uppspelstillfällen på Kulturskolans scener, men även flera uppspel i mer modesta miljöer, där föräldrarna t ex inbjuds att komma och lyssna på en "öppen lektion".

I Kulturskolans kundundersökning ställdes frågor om hur eleverna upplever att de är med och påverkar lektioner och får utrymme att använda sina egna idéer på lektionerna. Resultatet varierade lite mellan olika ämnen och det finns anledning att arbeta vidare med frågan under kommande läsår. Det ämne som har högst nöjdhet är teaterämnet där det finns en lång tradition av medbestämmande hos eleverna. Pedagogerna arbetar med elevinflytande kring innehållet i undervisningen när det gäller tema, repertoarval och pjäsval.

Två enheter, Väst (Bromma, Hässelby-Vällingby) och Sydväst (Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen, Älvsjö), har under året haft besök av observatörer inom Våga Visa-samarbetet. I observationsrapporterna redovisas respektive enhets styrkor och förbättringsområden. Observatörerna som besökte enheten Väst skriver att det finns ett respektfullt förhållningssätt mellan lärare och elever och att enheten har brett utbud och ett stort engagemang i arbetet med att nå ut och locka nya grupper till verksamheten. Man lyfter också fram att lärarna använder varierade arbetssätt och använder ny teknik innovativt. Som förbättringsområden lyfter man bl a fram att informationen till elever när lektioner är inställda är bristfällig, och kontakten med föräldrar kan utvecklas. Man menar också att många lokaler ute i grundskolorna är dåligt anpassade för Kulturskolans undervisning. I observationsrapporten för enheten Sydväst lyfter observatörerna fram följande starka sidor: Världens Musik och Dans är en tillgång i verksamheten och breddar Kulturskolans kursutbud. Ledning och medarbetare är engagerade i arbetet med att nå verksamhetsmålen och att nå ut till nya målgrupper i ytterstaden. Som förbättringsområden lyfter man fram att enheten behöver fördjupa kontakten med grundskolan och förbättra lektionssalarnas ändamålsenlighet.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆	Antal belagda elevplatser under året i kulturskolans verksamhet	15 876	15 734	17 000		2015
Analys						
Bokade elevplatser uppgick till 15 876 varav 15 001 avser terminskurser och 875 avser kortare kurser som t ex lovkurser och kollokurser. Kulturskolan har under året utökat både utbudet och antalet kursplatser i flera ytterstadsområden.						

Nämndmål:

Med stadens offentliga torg och gator som kuliss och evenemangen som plattform, öka intresset och synliggöra kulturen för stockholmare och besökare

● Uppfylls helt

Beskrivning

Med stadens offentliga torg och gator som kuliss och evenemangen som plattform, öka intresset och synliggöra kulturen för stockholmare och besökare

Förväntat resultat

Stockholmare och besökares kunskap om kulturutbudet i Stockholm ökar.
Publiken blir överraskad och upplever något nytt och spännande eller nya ställen.
Antalet besökare till evenemangen ökar och andelen nya besökare blir fler.

Analys

Kulturnatt Stockholm 2015 genomfördes 25 april och var den sjätte i ordningen. Natten har varje år den genomförts slagit nya rekord och så även i år. I år deltog 120 aktörer som tillsammans hade 140 000 besök mot förra årets 105 aktörer och 115 000 besök.

Vid Medborgarskapsceremonin i Stadshuset steg antalet deltagare kraftigt till drygt 1 800 av 4 300 nya medborgare.

2015 års kulturfestival, den 10:e i ordningen, ägde rum mellan den 11 – 16 augusti, och ökade ytterligare i omfattning, både innehållsligt, publikt och medialt. 600 programstarter gav totalt drygt 600 000 besök till de olika evenemangen.

Strax innan sommaren vann Sverige Eurovision schlagerfestivalen och arbetet påbörjades att söka 2016 års Eurovision till Stockholm. I juli kom beskedet att Stockholm ska stå som värd för Eurovision Song Contest 2016. På uppdrag av SVB påbörjades planeringen och arbetet.

I samband med Pride fick avdelningen även ett hedersuppdrag att arrangera hbtq-vigslar i Stadshusets park. I ett soligt Stockholm vigdes 18 par. Under samma månad genomfördes ÅF Offshore race där man ansvarade för säkerheten på land.

Årets programfokus inom Kulturfestivalen låg dels på det övergripande temat som var UK/Storbritannien, men också med en tydlig ambition att kulturellt spegla alla delar av Stockholms stora kulturutbud, inte minst med sikte på olika delar av ytterstaden för att nå nya publikgrupper till evenemanget, samt för att stärka stockholmarnas delaktighet och kunskap om bredden och dynamiken i stadens gemensamma kulturliv.

Höga besökssiffror och mycket positiva reaktioner bl a på sociala medier pekar på att satsningen har blivit mycket uppskattad. Några exempel på särskilt uppmärksammade programpunkter var stora scenens öppningskonsert ”Best of Sweden” med stjärnartister från Iran, Syrien, Kurdistan, Egypten och Eritrea, samtliga idag boende i olika delar av Stockholm, vidare en etiopisk helkväll i samarbete med Selam.

Ett brett spektrum av aktuell brittisk kultur inom många genrer presenterades inför stor publik. Konserter med bl a Peter Hook (fd Joy Division, New Order), The Unthanks och Jazz Voice (Georgie Fame, Dee Dee Bridgewater, Vula Malinga) i samarbete med SR/Radiosymfonikerna. ”Super Structure, ett stort specialdesignat projekt på Norrbro skapat av Morag Myerscough. Dans, cirkus, film och samtal vid Sergels torg. Samarbetspartner: British Council.

2015 års We Are Sthlm hade som mål att föra dialog med ungdomar kring respekt och självrespekt för att göra skillnad när det gäller ungdomars attityder till sexuellt våld. 4 000 ungdomargenomförde en aktivitet i tältet Respekt och Självrespekt, och ännu fler nåddes av budskapen i sociala medier och på vår stora skärm i Kungsträdgården (uppsatt mål totalt minst 5 000). Mer publik än någonsin lockades och festivalledningen fick fin respons från helpers, samarbetspartners och artister för att ledningen, inom ramen för fest-, aktivitet- och

kulturfestival, tar ungdomars och därmed samhällets problem på allvar.

”Älskade så sjukt mycket hur fokusen i år låg på kärlek och respekt/självrespekt och kände verkligen hur stämningen bland våra besökare var en annan och hur man genom uppmärksamhet gjorde en sån sjuk stor förändring! Det var guld att se!” – Helper, 18 år

Årets arbete har genomsyrats av värdegrundsarbete där, tillsammans med Leila Baksi, projektledare för projektet Respekt och Självrespekt och med lång erfarenhet av arbete på We Are Sthlm som fältassistent och säkerhetspersonal, We Are Sthlms värdeord förnyades. De sex orden är glädje, respekt, trygghet, gemenskap, kreativitet och öppenhet. Orden har genomsyrat arbetet och förtydligat vad festivalen står för. Se filmer med artister, ungdomar m fl här: https://www.youtube.com/channel/UCY5483n7xdATVVsjyL2ysAQ

Zara Larsson var årets största artist under We Are Sthlm och hon lockade 16 000 personer till Kungsträdgården. Fler än tonåringar var på plats, även om tonåringarna var i majoritet, och blandningen bidrog till en unik stämning och känsla av en mötesplats för alla. I publikundersökningen i Kungsträdgården uppgav 73 % att de vill komma tillbaka till We Are Sthlm nästa år (uppsatt mål minst 70 %).

Samarbetet med Aftonbladet och deras gala Rockbjörnen lockade också en stor bred publik (15 000) och mängder av kända artister inte bara uppträdde och tog emot pris, utan Sveriges musikelit minglade inte bara med varandra utan också med sin unga publik. Dessutom gav samarbetet We Are Sthlm hade synlighet på Aftonbladets webb med stor räckvidd.

37 samarbetspartners och sponsorer bidrog med en mängd dagsprogram utöver egenproducerade.

Den 1 oktober genomgick avdelningen en stor förändring, då ansvaret för Kungsträdgården övergick från tidigare förvaltare. Tillsammans med trafikkontoret, fastighetskontoret samt idrottsförvaltningen har ett intensivt arbete påbörjats med parkens drift. En ny enhet bildades på avdelningen och denna hanterar nu driften, bokningar och parkens evenemang.

Sexuella trakasserier

Ur den allvarliga aspekten kring sexuellt våld, att faktiskt förhindra och ingripa på plats, märktes en ökad vilja från flickor att uppmärksamma personalen på övergrepp, men dessvärre ledde denna medvetenhet hos besökarna och personalen inte till fler gripanden än förra året. Under alla år som festivalen funnits har dialog sökts med dem som utsätts för sexuellt ofredande, för att visa att händelser tas på allvar och för att ständigt förbättra arbetssättet och få dem som utsatts att anmäla. Dialog förs också med alla som arbetar med festivalen, med unga, helpers, workers och frivilligorganisationer för att förstå hur de upplever tryggheten på festivalen. Deras idéer tas till vara och lösningar diskuteras tillsammans med dem.

Med anledning av att de sexuella trakasserierna ökade under 2014 och att säkerhetspersonalen upptäckte nya beteenden i publiken satte Evenemangsavdelningen in extra resurser för att arbeta med dessa frågor. Följande åtgärder vidtogs:

- Utbildningar av personal har genomförts.
- Information har delgetts polis, personal, frivilligorganisationer, artister och aktörer.
- Personalresursen förstärktes. Både den preventiva och säkerheten under 2015 års festival, där bland annat en ny funktion; trygghetskoordinator tillsattes.
- Proaktivt arbete både i direkta möten med unga inför konserterna och i kontakt efteråt

med de utsatta samt i bemötandet på webben där budskapet är: ”Våga prata om det. Våga anmäla.”

- Arbete med en programläggning som haft tematisk grund i strategin och värdegrundsarbetet. År 2015 var temat Respekt & Självrespekt.
- I kommunikationen på webb, i sociala medier och kontakt med press har fokuserats på att sprida kunskap om temat och värdegrundsarbetet.
- Samarbetat med organisationer som arbetar med dessa frågor.

En mediedebatt om sexuella trakasserier på We Are Sthlm har blossat upp. Det påstods att polisen och Stockholm stad inte har redovisat problemen. Festivalens ledning har avvisat detta i media. Problemen togs upp i intervju med Sveriges Radio och de var hela tiden en viktig strategi att berätta att festivalen hela tiden ville höra om händelser på plats som inte kommit till vår kännedom. Inslag i media samband med festivalen kan följas här:

http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1646&artikel=6230084

http://kulturfestivalen.stockholm.se/content.php?TID=572#Hor_av_dig_till_We_Are_Sthlm

http://kulturfestivalen.stockholm.se/program/details.php?AID=2542

http://www.aftonbladet.se/debatt/article22078651.ab

Arbetet inför festivalen 2016 pågår och dialog med polis och samarbetspartners har förts sedan föregående festival kring vilka resurser som behöver läggas och hur arbetet kan utvecklas för att få bukt med problematiken. Arbetet fortsätter med den värdegrund och strategi som har tagits fram.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Antal besök	990 000	850 000	600 000		2015
●	Deltagande institutioner	120	105	105		2015

Nämndmål:

Stockholmare och besökare har tillgång till och berörs av konst både på konsthallen Liljevalchs och i konstnärligt gestaltade offentliga rum runt om i staden

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stockholmarna möter mångsidig, högkvalitativ gestaltning i offentliga rum både ute och inne. Den konstnärliga gestaltningen ska både roa och oroa samt kunna leda till reflektion. Liljevalchs konsthall – ger kulturell stimulans för en bred målgrupp av stockholmare och gästande besökare med olika smakinriktningar.

Förväntat resultat

Mer konst i stadens offentliga rum, utomhus och inomhus. Stockholmarnas upplevelse stimulerande och utmanande offentliga rum mäts i bland annat medborgarundersökningen. Stockholms stads beställare liksom internationella och lokala utövare inom den offentliga

konstens fält får större kunskap om verksamhetsområdet. Internationellt och nationellt verksamma aktörer inom offentlig konst får kunskap om Stockholms stads 1% -regel.

Analys

Liljevalchs konsthall satte nytt publikrekord för Vårsalongen med 90 537 besökare jämfört med 76 297 förra året. Framgången kan delvis förklaras av ”guldpengsreformen” med 10 kronor i entréavgift. Publikens engagemang har även fått genomslag i sociala media med 12 191 besök på Facebook vilket innebär en dubblering mot 2014.

Ung Vårsalong för gymnasieungdomar fick också bra genomslag i sociala media vilket lockade till 12 819 besök och 14 116 gilla-markeringar på Facebook.

Den tioårsjubilerande konstmässan Market som för andra året i rad hyrde in sig under en helg i april såg också en stor publik med 5 519 nöjda besökare.

Den 24 april öppnades en fotoutställning av Örjan Henriksson i skulpturhallen – ett projekt i sammarbete med Micael Bindefelds stiftelse för uppmärksammande av förintelsen. Den lilla utställningen, som drog 2 130 besökare mot förväntade 1 500, gick sedan på turné runt om i Sverige.

Sommarens Hertha Hillfon-utställning med den keramiska barnverkstaden var en publik och medial framgång. Utställningen lockade 33 171 besökare där även den nya audioguiden som möjliggjorts genom en privat donation kunde invigas. Noterbart är att en generös barnverksamhet i skulpturhallen lockat en yngre målgrupp till Liljevalchs.

Innan höstens modeutställning sjösattes i skulpturhallen en liten fotoutställning i samarbete med Situation Stockholm som firade 20 år.

Höstens utställning Utopian Bodies är den största och dyraste satsning som gjorts i Liljevalchs lokaler. Utställningen, som rönt beröm och beundran av såväl som media och besökare drog till årsskiftet drygt 30 463 besökare vilket var helt i enligt med förväntat resultat. Mediegenomslaget var stort och förutom dagspress och TV intog Liljevalchs genom utställningen nationell och internationell modepress. Liljevalchs förhoppning är att under 2016 ”sälja” utställningen för en internationell turné för att på detta sätt generera intäkter. I denna försäljning dras nytta av alla de specialenheter som gjorts: digitala satsningar, liksom innehållsmässiga accenter.

Besöksmässigt var 2015 ett rekordår med totalt 168 577 besökare mot förväntat resultat 110 500.

Stockholm konst har under 2015 fortsatt arbetet med att sprida kunskapen om 1%-regeln vilket märks dels genom antalet pågående projekt, dels via samarbeten med externa aktörer som Statens konstråd och Landstinget i Hagastaden. Utöver detta fortsätter Stockholm konst att nationellt och internationellt att kontaktas för råd om arbetsprocessen.

Stockholm konst hade under året 113 pågående projekt och 17 invigningar i samarbete med stadens olika förvaltningar och bolag. När Stockholm konst går in i 2016 sker detta med 88 pågående projekt.

Stockholm konst har avslutat egna projekt såsom graffittiprojektet på Kolingsborg under sommaren 2015, med i sig 10 konstnärer, en filmare, en musiker och två projektledare, samt påbörjat ett internationellt muralmåleriprojekt i södra Stockholm. Därtill har samarbeten med

Tensta konsthall och konsthall C formaliserats om gemensamma sociala konstprojekt. Ett annat mer direktdemokratiskt engagerande medborgarprojekt, var workshopen *Lekfull skulptur*, i samarbete med fastighetskontoret och KUL1415, blev en succé med fler än 350 medverkande barn och unga (samt ytterligare 200, vuxna). Barns egna bilder och skulpturer utgör nu en idébank för det pågående arbetet med konkret realiserbar konst för några av stadens badplatser under 2016. På enprocentgalan utsågs Jonas Dahlbergs The Mirror till årets projekt och Mats Grönlund, SGA Fastigheter, förärades utmärkelsen Årets enprocentare.

Under 2015 har inköpts 46 verk, varav 21 kvinnor och 25 män av så kallade lösa verk till stadens konstsamling, för placering i stadens offentliga lokaler och verksamhetslokaler.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Antal besök till Liljevalchs konsthall	168 577	123 523	111 500		2015

Nämndmål:

Stockholmare och besökare ska genom vår kommunikation och vårt goda bemötande välja och vilja återkomma till våra kulturverksamheter.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Vår kommunikation ska vara tydlig, lättillgänglig och finnas i de kanaler vi väljer utifrån syfte och mål. Vi ska ha ett medvetet förhållningssätt när det gäller mångfaldsfrågor i vår kommunikation. Kommunikationsinsatserna ska också bidra till att skapa angelägen kulturverksamhet genom att lyfta fram de effekter och de möjligheter som de skapar. Genom dialog och samtal med representanter ur målgrupperna får vi kunskaper för att kunna anpassa vår kommunikation.

Vårt bemötande i alla de tusentals möten som sker dagligen i våra verksamheter är den mest kraftfulla kommunikation vi har med våra olika målgrupper. Att bemötandet ska vara ”gott” är självklart, att vi också lyssnar, ställer öppna frågor och är intresserade av våra målgrupper gör att vi lär oss mer om dem och vad deras behov är.

Förväntat resultat

Vår kommunikation är tydlig och inkluderande och vårt bemötande skapar förutsättningar så att alla blir sedda och känner sig välkomna. Vårt bemötande sker på ett likabehandlande vis och därmed förebygger vi risk för diskriminering.

Analys

I Swecos rapport från utvärderingen av kulturstödet framgår att grunden för Kulturstrategiska stabens kommunikation fungerar väl men kan utvecklas. Rapporten redovisar ett allmänt stort förtroende bland aktörerna för kulturförvaltningens handläggning. Kännedomen om kulturstödet är god. Kännedomen om utvecklingsstödet är lägre vilket staben varit medveten

om och därför prioriterat aktiviteter för att stärka kommunikationen på detta område. E-tjänsten och hemsidan är de viktigaste kanalerna. Men även det personliga bemötandet. 29 procent av aktörerna har varit på Öppet hus och ser detta som ett bra forum för information och dialog. I regel upplever de intervjuade aktörerna att förvaltningen har visat intresse för deras konst- och kulturuttryck.

Ett fördjupat analysarbete kring tillämpningen av Stockholms stads varumärkesstrategi och visuella identitet inom Kulturskolan har utvecklast till ett mer effektivt verktyg med målet att öka ansökningarna och locka till sig nya målgrupper. Ytterligare kommunikationsinsatser inom Kulturskolan har varit en ny webbplats, förutom återkommande marknadsföringskampanjer i samband med kursstart även särskilda kampanjer för olika lov- och kortkurser. Kundundersökningen som genomfördes i mars visade att föräldrar efterlyser tydligare information, både om innehållet i verksamheten och inför föreställningar och evenemang. Investeringar i smarta mobiltelefoner, datorer eller Ipads har förbättrat möjligheterna till bättre tillgänglighet och kommunikation med föräldrar och elever. Inför höstterminsstarten togs en folder fram med information om Kulturskolan översatt till sex olika språk som skickades ut till hushåll i Järva-området.

Inom Stockholms stadsbibliotek är mötet med besökarna den huvudsakliga och absolut viktigaste uppgiften. Under året har bemötandearbetet fokuserat på barn och unga med utbildning av all personal. Biblioteken har jobbat vidare med det mer generella bemötandet av olika målgrupper inte minst gäller det frågor kopplade till mötet i den uppsökande delen där helt nya och/eller mer ovana biblioteksbesökare möts.

Det digitala Kulturfönstret lyfter fram kulturen i Stockholm. Det är en självfinansierad yta som når en stor mängd människor som rör sig i området. I april monterades höga stängsel med täckande plastvägg vid gångtrafikanternas trottoarer runt Sergels torgs område. Det innebar att helhetsintrycket av området försvårade sikten till skärmen och att budskapet på Kulturfönstret delvis har skymts eller inte på samma sätt noterats i lika hög grad som vid mätningar och testperiod. Detta har lett till att ingen ny aktör velat boka in annonser med underskott i driftkostnaderna. I november togs stängslen bort och som en del av säljarbetet inför 2016 sålde november och december slut.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Bemötandeguide	2014-01-01	2015-12-31	
Analys				
Arbetet med bemötande har fortsatt i form av Mystery Visitor-undersökningar i alla öppna verksamheter. Resultat har presenterats till berörda enhetschefer.				

Nämndmål:

Stockholmarna läser, lär och reflekterar i en sammanhållen stad

● Uppfylls helt

Beskrivning

Genom riktade insatser för läsning, lärande och reflektion ska Stockholms stadsbibliotek bidra till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential i ett växande Stockholm, som riskerar att präglas av klyftor. I olika delar av staden, under olika delar av livet, har människor olika

behov vilket ligger till grund för Stockholms stadsbiblioteks resurser och hur de prioriteras. Under 2015 prioriteras ytterstaden samt barn och unga. För det senare är Kultur i ögonhöjd, Stockholms stads program för barn och ungdomskultur är styrande.

Stockholms stadsbiblioteks övergripande nämndmål och förväntade resultat följs upp genom övergripande indikatorer men bryts också ner i tre åtaganden med egna tillhörande förväntade resultat och indikatorer.

Förväntat resultat

Stockholmarna använder Stockholms stadsbibliotek som en partner i sin vardag för läsande, lärande och reflektion. Detta bidrar till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential.

Analys

Stockholms stadsbiblioteks samlade programverksamhet kan beskrivas som både bred och smal med ett tydligt fokus på barn och unga. Årligen genomomförs ca 8 000 olika programaktiviteter för barn, ungdomar och vuxna. Gemensamt för avdelningens enheter är att program för vuxna ofta arrangeras med samarbetspartners som t.ex. studieförbund, den lokala stadsdelsförvaltningen eller andra, ideella eller kommersiella aktörer som bokförlag. Under året kan nämnas flera olika programpunkter som t.ex. ”En stad, en bok – Stockholm läser”, ”Litteratur X”, ”Biblioteksspodden Solen”, ”Bibliotekets bokbazar”, ”Bibblan berättar”, ”Barn och böcker på Skansen – En bok i världsklass”, ”Digital första hjälpen”.

Barn och unga prioriteras genom att utveckla och samordna verksamhet för stockholmarnas livslånga lärande. Speciellt fokus ligger på verksamhet för och med förskolan och skola samt att med verksamheter som läxhjälpsverksamhet och språkcaféer utgöra en kompletterande resurs till det formella utbildningsväsendet.

Inom Lässatsningen som prioriterar barn och unga har verksamheten slagit väl ut. Lässatsningen fokuserar tydligt på barn 0-2 år, förskolebarn samt Eftermiddagsbiblioteket.

I arbetet mot de allra yngsta har SSB sedan länge samarbetat med stadsdelarnas BVC-mottagningar för att nå nyblivna föräldrar med information om barns språkutveckling och vilken roll de själva kan spela för att stimulera de minsta barnens språk. I flertalet stadsdelar fungerar bibliotekens samarbete med BVC bra. Från enheternas rapporter kan dock noteras att i flera stadsdelar har det inarbetade samarbetet med BVC försvårats, huvudsakligen på grund av omorganisationer och verksamhetsförändringar inom BVC-verksamheten. Denna tendens har varit skönjbar de senaste åren och för att bättre kunna följa upp hur bibliotekens samarbete med BVC fungerar kommer en ny indikator 2016 att mäta detta.

Det under 2014 inledda arbetet med lässatsningen tillsammans med stadens förskolor har fullföljts. Syftet är att stärka och utveckla arbetet med litteratur och berättande i förskolan.

En sammanfattning av tillgänglig statistik visar att antalet utlånade bilderböcker har ökat med 5,4 procent och att antalet besök av barn i förskolan har ökat med 8 % jämfört med 2014.

Även programutbudet för förskolebarn på respektive bibliotek har mätts och det kan konstateras att det totala programutbudet uppgår till 1 373 program vilket är drygt 400 fler jämfört med 2014. Besök till programmen har därmed ökat och 2015 kom 25 779 barn vilket nästan är 8 000 fler än under 2014.

Eftermiddagsbiblioteket är den interna benämningen på den verksamhet som riktar sig till barn mellan 9 och 12 år som besöker biblioteket efter skolans slut, på helger och på lov. Samtliga enheter inom Stockholms stadsbibliotek har någon form av eftermiddagsverksamhet i veckan eller under loven. En del i konceptet är ”Hemliga skåpens sällskap”, Eftermiddagsbibliotekets särskilda klubbsatsning i ytterstaden. Satsningen syftar till att inspirera till läsning och skrivande och bygger i hög grad på delaktighet – det är barnen själva som bestämmer vilka medier som ska finnas i skåpen och vilka kringaktiviteter som ska erbjudas. Hemliga skåpens sällskap finns på sex bibliotek: Tensta, Husby, Rinkeby, Farsta, Skärholmen och Bredäng och har nu drygt 300 medlemmar.

Stockholms stadsbiblioteks Låna-process är den enhet som driver och ansvarar för det gemensamma mediearbetet för samtliga enheter. Ett huvudsakligt fokus under året har varit att säkerställa att processen har samma riktning som SSB:s övergripande prioriteringar, att medieförsörjningen verkligen satsar på målgruppen barn generellt samt ytterstaden. Nämnas kan att utlån av barn- och ungdomslitteratur ökat med 90 000 lån vilket är en ökning med 6 % jämfört med 2014. Dessutom ökar utlån av e-medier och under året har det lånats drygt 285 000 e-medier vilket är rekordhögt för Stockholms stadsbibliotek.

Ett annat arbete under året har varit hur de enskilda bibliotekens medieplaner korresponderar med statistik samt prioriterad målgrupp och bibliotek. Dessutom har även olika medietypers cirkulationsstatistik analyserats för att kunna föra resonemang om nutida och framtida strategier.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
▬	Andel användare som inspireras att läsa när de besöker biblioteket, fysiskt eller digitalt		79 %	80 %		2015
Analys En enkät har under december månad med frågan om läsinspiration funnits tillgänglig på biblioteket.stockholm.se. Hittills har endast 53 svar inkommit och av dessa visar det sig att 66 % blir inspirerade att läsa via biblioteket.stockholm.se och 88 % vid besök på något av Stockholms stadsbiblioteks olika bibliotek. Enkäten kommer att vara möjlig att besvara ytterligare en tid och en slutlig sammanställning kommer att göras under våren 2016.						
●	Andel av Stockholms befolkning som besökt minst ett bibliotek under året	64 %	59 %	60 %		2015
●	Andel stadsdelsförvaltningar där det pågår samarbete med förskolornas pedagoger och kulturombud	100 %		100 %		VB 2015
◆	Antal utlånade barnböcker	1 705 397		1 714 500		VB 2015
Analys Utlån av barn- och ungdomslitteratur har under året ökat med drygt 90 000 lån vilket är 6 procent jämfört med samma period 2014 och tangerar målet att öka med 100 000 lån.						
●	Totalt antal besök på biblioteket.se och på Stockholms stadsbibliotek	9 844 610	9 455 552	9 454 000		VB 2015

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kulturnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning	2015-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna tolkar och omtolkar sin och stadens historia

Uppfylls helt

Beskrivning

Staden är fylld av berättelser. Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmias uppgift är att tillvarata och tillgängliggöra dessa berättelser. Avdelningen samlar, forskar, värnar, bevarar, beskriver, dokumenterar, engagerar, förargar, förtjusar, debatterar, inspirerar, lär, lyssnar och underhåller. Berättelserna får oss att minnas stadens historia. Berättelserna ger perspektiv på staden och livet i staden i vår egen tid. Genom att dokumentera dagens liv i staden skapas framtidens berättelser om Stockholm.

Förväntat resultat

Samarbetspartners och kunder som använder avdelningens kompetens upplever att de får ett professionellt och kunnigt bemötande.
Kunskapen om Stockholms historia och kulturarv ökar och finns i form av arkivalier, fotografiskt material, föremål och konstverk i museets arkiv, magasin och databaser.
Kunskapen tillgängliggörs i utställningar, programverksamhet och digitala medier.
Museisamlingen används med bibehållet historiskt, kulturhistoriskt och stockholmsspecifikt källvärde.
Fler stockholmare och andra med intresse för staden blir engagerade i Stockholms historia, kultur och nutid.
Publikationer och evenemang lockar många läsare och deltagare.

Analys

2015 har varit ett händelserikt år för Stadsmuseiavdelningen. Stadsmuseet vid Slussen stängdes för renovering men mycket av museets arbete pågår bakom kulisserna och ute på stan. Efter en sluthelg i januari, då museet besöktes av mer än 9 000 besökare, packades både utställningar och arbetsplastser. Under stängningstiden prövas nya sätt att möta stockholmarna, under två paroller. ”Stadsmuseet på vift” innebar att Stockholmarna en gång om dagen kunde delta i en stadsvandring och att museets Faktarum fick en c/o adress på Stadsarkivet. Utav vandringarna genomfördes 30 % i ytterstaden och resterande i innerstan. ”Stadsmuseet på plats” tog plats i Farsta stadsdelsområde där farstaborna kunde berätta om sitt Farsta. Avdelningen arbetar aktivt med att dokumentera samtiden med syfte att skapa ett inkluderande kulturarv, men också för att inbjuda till reflektion. Inom projektet "På väg" dokumenterar ensamkommande ungdomar sin vardag och får samtidigt kunskap i fotografering och i att se och prata om andras bilder. Äldre stockholmare intervjuas med fokus på hur staden har förändrats och hur deras liv vid olika åldrar har tett sig. Den systematiska samtidsdokumentationen har skapat ett kvalitativt nytt källmaterial. Samtidigt skapas kontakt

med nya grupper som därmed bidrar till att nya perspektiv tillförs museiarbetet. Ett aktivt arbete med att involvera stockholmarna i planeringen av den nya utställningen på Stadsmuseet har också påbörjats.

Medeltidsmuseet har haft fri entré och ökat sina publiksiffror med 70 % i förhållande till 2014. Ökningen beror bland annat på en ökad närvaro på sociala medier och på goda omdömen på Trip Advisor. Utställningen ”Slussen under ytan” bygger på färsk och ny kunskap som genererats av den stora arkeologiska undersökningen som pågick 2014-15 på Södermalmstorg.

Samverkan med stadens övriga förvaltningar och bolag präglar kulturmiljöarbetet. I takt med att Stockholm växer har trycket på avdelningens expertmedverkan ökat. Det gäller konsekvenser för kulturhistoriska värden som förmedlas genom remissvar, kunskapsunderlag och antikvarisk medeverkande vid ombyggnader.

Stockholmias utgivning täcker tidigare underrepresenterade områden och grupper. Sju böcker och två essäer har publicerats. Stockholmia har givit ut böcker om bland annat den gamla filmstaden i Råsunda, Rådhuset och tecknaren Bertil Almqvist.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Besökarnas upplevelse	100 %	80 %	100 %		2015
●	Besöksantal i museiverksamheten	169 284	287 476	125 000		2015
●	Besöksantal på museiverksamhetens webbar	420 000	302 323	300 000		2015

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

● Uppfylls helt

Analys

All upphandling utgår från Lagen om offentlig upphandling samt stadens upphandlingspolicy och det ställs krav på att utförare och leverantörer bidrar till god kvalitet, hållbarhet och jämlikhet.

	Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2014	Årsmål	KF:s årsmål	Period
●	Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnd/styrelse	2015

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

2015 års budget för Kulturförvaltningens innehöll både satsningar och effektiviseringar. Satsningarna var stora och innebar en ökning med 90,5 mnkr. Minskade kostnader omfattade 35,8 mnkr för e-tjänster, generell effektivisering och avslutade satsningar. Under budgetåret har Kulturförvaltningens ramar för kostnader och intäkter förändrats genom omslutningsförändringar på 30,9 mnkr och en budgetjustering på 2,0 mnkr för Evenemangsplats Kungsträdgården.

Driftverksamhet (Mnkr)	Bokslut 2014	Justerad VP 2015	Prognos T2/2015	Bokslut 2015	Avvikelse mot VP
Kostnader	956,4	980	980	985,9	-5,9
Intäkter	-145,3	-115,5	-115,5	-127,6	12,1
NETTO	**811,1**	**864,5**	**864,5**	**858,2**	**6,3**
Varav kapitalkostnader	14,2	10,5	10,5	10,3	0,2

Kulturförvaltningen redovisar för 2015 ett överskott om 6,3 mnkr för nettodriftkostnaderna i jämförelse med justerad nettobudget. Varav kapitalkostnader 0,2 mnkr beroende på senareläggning av årets investeringar.

Intäkter och kostnader avviker med 12,1 respektive 5,9 mnkr jämfört med justerad VP. Både kostnader och intäkter visar på ett högre utfall än budget. I tertialrapport 2 begärde förvaltningen ingen omslutningsförändring på grund av osäkerhet i beräkningarna för gestaltningsprojekten inom Stockholm konst samt bidrag och avgifter. I bokslutet konstateras att omslutningen med intäkter och kostnader ökat främst för gestaltningsprojekt inom Stockholm konst avgifter vid Liljevalchs konsthall samt försäljningsintäkter och bidrag inom Stockholms Stadsbibliotek.

Mnkr netto	Bokslut 2014	Justerad VP 2015	Prognos T2/2015	Bokslut 2015	Varav kapitalkostnader	Avvikelse mot VP*
Förvaltningsledning/staber	28	31,5	33,5	27,8	0,0	3,7
Förvaltningsgemensamt	21,3	23,5	23,8	20,1	0,2	3,4
Kulturår för barn och unga	10	11	11	11		0
Evenemangsavdelningen	24,3	28,2	27,5	29,4	0,0	-1,2
Kulturskolan	128,1	149,2	148,4	147,4	1,1	1,8
El Sistema	9,4	10,1	10,1	10		0,1
Kulturstrategiska avdelningen	12,4	12,8	14,5	13,4	0,0	-0,6
Kulturstöd	181	188,5	186,8	188,5		0
Ytterligare centralt finansierade kulturstöd	0	0	0	6		-6
Liljevalchs konsthall/Stockholm konst	22,3	31,2	31	32,9	1,4	-1,7
Stadsbiblioteket	299,4	307,8	307,3	301,3	5,9	6,5

Mnkr netto	Bokslut 2014	Justerad VP 2015	Prognos T2/2015	Bokslut 2015	Varav kapitalkostnader	Avvikelse mot VP*
varav Bibliotek i rörelse	18,3	13,5	13,5	14,5	5,6	-1
Stadsmuseet	74,9	70,7	70,6	70,5	1,7	0,2
SUMMA	**811,1**	**864,5**	**864,5**	**858,2**	**10,3**	**6,3**

**Kulturår för barn och unga i tabellen redovisar utfallet inom projektet KUL1415. Därutöver har 9,0 mnkr fördelats till avdelningarna och ingår i respektive avdelnings resultat.*

Respektive avdelning har under året haft bra kontroll över sin ekonomi. De avdelningar som hade planer utöver budgetåtagandet alternativt hade svårt att klara dem, fick tillskott genom en omfördelning förvaltningen från administration inom förvaltningsledning och staber till verksamhet.

Förvaltningsledning och förvaltningsgemensamt visar ett överskott med 7,1 mnkr. Året har varit turbulent inom förvaltningsledning och stab efter flytten till det aktivitetsbaserade kontoret i Rinkeby, med nyrekrytering på ett antal nyckelposter som förvaltningschef och administrativ chef samt flera ekonomer och controllers. Vakanser och underbemanning har skapat viss osäkerhet i prognoserna samt fördröjningar av planerade projekt och utredningar.

Evenemangsavdelningen visar ett underskott på -1,2 mnkr. Kostnaderna planerade utifrån behov av åtgärder med anledning av övertagandet av Evenemangsplats Kungsträdgården vilket klaras inom förvaltningens samlade budget.

Kulturskolans resultat vid årets slut uppgår till 1,8 mnkr, motsvarande 1,2 % av nettobudgeten. Avvikelsen mot budget består av -0,1 mnkr i minskade intäkter och 1,9 mnkr i minskade kostnader. Rekryteringar har till viss del skjutits på framtiden eller fördröjts, vilket har resulterat i lägre lönekostnader som gjort avtryck på budgeten. De lägre lönekostnaderna har till viss del kompenserats av högre konsult- och lokalkostnader.

El Sistema visar ett överskott på 0,1 mnkr. Intäkterna överskrider målet med 0,02 mnkr och kostnaderna hamnar 0,1 mnkr under budget. De lägre lönekostnaderna jämfört med budget kompenseras av högre lokalkostnader vilket ger ett balanserat resultat.

Kulturstrategiska staben överskrider ordinarie budget med 0,6 mnkr. Underskottet beror på en obetald kundfaktura.

Stödet till det fria kulturlivet har kunnat ökas med ytterligare 6 mnkr genom överskott inom förvaltningens samlade budgetram.

Liljevalchs/Stockholm konsts årsutfall visar ett negativt resultat med 1,7 mnkr. Intäkter och kostnader överskred budget med 7 respektive -8,7 mnkr. Utställningen Utopian Bodies visade sig vara mer komplicerad att bygga än planerat vilket blev kostnadsdrivande. Även om de övriga stora utställningarnas resultat blev positivt och att åtgärder för att minska kostnaderna för Utopian Bodies vidtogs samt en mycket stor försiktighet i övriga kostnader inom avdelningen kan det konstateras att detta inte räckte för att kompensera underskottet från utställningen.

Sammanlagt 46 st konstverk har köpts in för 0,6 mnkr inom investeringsbudgeten och därtill mindre konstverk för 0,4 mnkr. Sammanlagt 46 st verk. Under året har Stockholm konst fakturerat 14,8 mnkr för kostnader i samband med stadens olika gestaltningsprojekt vilket kan jämföras med 2014 då motsvarande belopp uppgick till 16,3 mnkr. Antalet gestaltningsprojekt har varit omfattande med 113 pågående projekt.

Stadsmuseiavdelningen lämnar ett överskott om 0,2 mnkr. Intäkterna avseende visningar, utlåning av konst samt bildproduktion överstiger budget med 0,9 mnkr. Intäkter och bidrag för uppdragsverksamhet, samt övrig försäljning understeg budget med 1,4 mnkr. Totalt understeg intäkterna budget med 0,5 mnkr. Lönekostnaderna lämnar ett överskott om 1,9 mnkr för år 2015. Detta pga. vakanser som varit svåra att tillsätta. Hyreskostnaderna överstiger budget med 0,4 mnkr. Detta beror på tillkommande hyreskostnader då KUL1415 höll till i lokalerna under sportlovsveckan. Vidare har kontors-, transport- och entreprenadkostnader överskridit budget med 0,8 mnkr. Avvikelsen förklaras till största delen av stadsmuseets flytt av kontorsplatser till Frihamnen. Totalt understeg kostnaderna budget med 0,7 mnkr.

Stockholms stadsbiblioteks resultat visar ett överskott på 6,5 mnkr motsvarande 2,1 %. Intäkterna lämnar ett överskott på 6,3 mnkr. Överskottet består av ökade bidrag och försäljningsintäkter både för verksamhet och för övrig försäljning. På kostnadssidan noteras lägre förbrukning än beräknat på personalkostnader (fördröjd rekrytering). Digitala biblioteket visar ett överskott på 4,8 mnkr beroende på dels att planerade insatser inom konsult och data- och kommunikation försenats samt att en budgeterad kostnad inte behövde betalas på grund av en förlikning med en leverantör i december.

Bibliotek i rörelse. Budgeten för strukturmedlen har överskridits med 1,0 mnkr. Detta har gjorts medvetet utifrån vetskapen om överskott på driftsbudgeten inom Stockholms stadsbibliotek och att kapitalkostnaderna lämnar ett överskott på grund av försenade investeringar. Utfall för olika åtgärder framgår av tabellen nedan. Medlen har främst använts till fysiska projekt av olika slag: De stora ombyggnaderna som genomförts är Brommaplan och Blackebergs bibliotek. I Brommaplan har den publika ytan utökats och en helt ny barnavdelning byggts upp. Hela biblioteket har genomgått en total upprustning. I Blackeberg har biblioteket integrerats med stadsdelsförvaltningens medborgarkontor. Lokalerna är sammanbyggda via en invändig trappa och förutsättningar har skapats för att verksamheterna ska samverka och berika varandra. Dessa ombyggnader har i stort sett avslutats under året. Både Blackeberg och Brommaplan öppnar i januari 2016.

Även andra mindre arbeten har genomförts ute på ett stort antal bibliotek. Utifrån en total kartläggning av alla biblioteks tillgänglighet som tagits fram under året har åtgärder påbörjats rörande rwc, ledstråk m.m. Förbättrad belysning, vilket också kan ses som en tillgänglighetsåtgärd, har genomförts på ett tiotal bibliotek under året. Mindre uppfräschningar i form av åtgärder i så väl publika miljön som personalutrymmen har genomförts på ett tjugotal bibliotek. Renoveringar och nyinskaffning av inventarier har också gjorts till ett tjugotal bibliotek.

Utvecklingen av digitala gränssnitt i biblioteken har fortsatt under året och såväl nyinskaffning som renovering av sorteringsverk och återlämningsapparater har genomförts inom investeringsbudgeten. (Se under investeringar).

Behoven av kontinuerligt underhåll av biblioteksmiljöerna kvarstår. Det gäller både funktionalitet och behov av ombyggnader för att lokalerna ska vara anpassade till den

verksamhet som ska bedrivas och uppfräschning så att vi välkomnar besökarna med en attraktiv rumslig miljö. Under 2015 har ett flertal åtgärder kunnat vidtas.

Biblioteksutveckling	Budget	Bokslut 2015	Avvikelse mot VP	Utfall %
		Tkr		
Upprustning Telefonplan		0,9		
Upprustning Brommaplan		1,5		
Upprustning Blackeberg		1,4		
Konstnärlig gestaltning Kista		0,2		
Övriga bibliotek		1,8		
Summa	**4,4**	**5,9**	**-1,5**	**-32,9%**
Digitala biblioteket. Barnens boktipsare.		3,0		
Summa	**3,0**	**3,0**	**0,0**	**0,0%**
Kapitalkostnader	6,1	5,6	0,5	8,0%
Summa	**13,5**	**14,5**	**-1,0**	

Kostnads- och intäktsutveckling

Kostnads- och intäktsslag (Mnkr)	Bokslut 2013 *	Bokslut 2014	Bokslut 2015
31, 361 Verksamhetsintäkter (försäljning/avgifter)	-62,5	-59,3	-52,1
34, 35, 360 Övriga (hyror, bidrag, uppdrag)	-98,6	-86,0	-75,6
Summa intäkter	**-161,1**	**-145,3**	**-127,6**
50 Personal	403,4	414,7	446,4
52 Lokaler	143,3	143,0	141,8
53 Bidrag	175,9	178,6	190,1
5X Övrigt	209,6	205,9	197,3
Summa kostnader	**932,2**	**942,2**	**975,6**
NETTO (exklusive kapitalkostnader)	**771,1**	**796,8**	**848,0**

** Exklusive Kulturhuset*

Förändringar inom intäktsposterna jämfört med 2014 är att taxor och avgifter minskat med -7,2 mnkr beroende på gratis entré vid Stadsmuseet och lägre avgift vid Liljevalchs och Kulturskolan. Försäljning av verksamhet har minskat med -10,6 mnkr främst vid Stockholm konst och Stockholms Stadsbibliotek.

Förändringar på kostnadskontona är att lönekostnaden ökade med ca 5 % varav merparten beror på löneökningar. Löneöversynsförhandlingarna gav i genomsnitt ökade personalkostnader med 2,3 % från och med 1 april. Personalförändringar som skett under året är att antalet tillsvidareanställda ökat med 22. Övriga kostnadsökningar är utbetalda kulturbidrag 11,9 mnkr och produktionskostnader vid Liljevalchs 5,6 mnkr. Hyror har minskat med 5,5 mnkr.

Investeringar

Investeringar (Mnkr netto)	Bokslut 2014	Justerad VP 2015	Prognos T2 2015	Bokslut 2015	Avvikelse
Stockholm konst	0,7	0,6	0,6	0,6	0,0
Liljevalchs maskiner och inventarier	0,1	0,0			
Liljevalchs tillbyggnad	5,5	0,0			
Bibliotek i rörelse	7,5	14,7	10,9	8,8	5,9
Vård av fontän och skulpturer	0,7	0,7	1,3	0,1	0,6
Ombyggnad Stadsmuseet	0,0	31,5	3,7	1,3	30,2
Kulturskolan	1,0	2,8	2,8	1,6	1,2
Stadsmuseet maskiner och inventarier	0,15	0,7	0,7	1,1	-0,4
Energieffektiviseringar		1,0	1,0	0,6	0,4
Kungsträdgården		0,2	0,2	0,0	0,2
Övriga investeringar		0,3	0,0	0,0	0,3
Tillgänglighetsmedel		0,2		0,2	0,0
SUMMA	**15,7**	**52,7**	**21,2**	**14,2**	**38,5**

Kulturförvaltningen har i reviderad budget för 2015 tilldelats en sammanlagd investeringsram om 52,7 mnkr.

Långsiktig investeringsplan utgör 6,3 mnkr som fördelats på avdelningarna. I investeringsplanen ingår 14,7 mnkr för biblioteksutveckling samt 31,5 mnkr för Stadsmuseets ombyggnation. Därutöver ingår 0,2 mnkr för tillgänglighetsåtgärder.

Liljevalchs konsthall/Stockholm konst
Investeringsmedel för konstinköp har förbrukats.

Stockholms stadsbibliotek. Investeringar har skett för mediainköp Kista bibliotek 0,5 mnkr, nya sorteringsverk 4,5 mnkr, belysning 1,3 mnkr, biblioteket vid Brommaplan 0,4 samt 0,5 mnkr övriga bibliotek. Investeringarna visar ett överskott på 5,9 mnkr som begärs överförda till 2016.

Kulturskolan har tilldelats en investeringsbudget på 2,8 mnkr, varav 1,6 mnkr förbrukats. Under året har investeringar skett bl.a. inom lokalförbättring, instrument, It och teaterteknik. Vissa lokalinvesteringar har fått skjutas fram i tiden p.g.a. längre leveranser än förväntat. Investeringar har också kunnat genomföras till lägre kostnad.

Stadsmuseets investeringsbudget för maskiner och inventarier har överskridit budget med 0,4 mnkr pga stora möbelinköp i samband med kontorsflytten till frihamnen. Vård av fontän och skulptur lämnar överskott på 0,6 mnkr. Av Stadsmuseets investeringsmedel avseende ombyggnation har 1,3 mnkr använts. Resterande 23,7 mnkr planeras att användas under åren 2016-2017 varför medlen begärs överförda till 2016.

Övriga investeringar, energieffektiviseringar och Kungsträdgården lämnar ett överskott

på sammanlagt 1,5 mnkr. Planerade investeringar inom Kungsträdgården skjuts på framtiden. Energieffektiviseringar blev försenade på grund av försenade leveranser från leverantör.

Tillgänglighetsinvestering. Förvaltningen ansökte i tertialrapport 2 om investeringsmedel på2,3 mnkr varav 0,2 mnkr beviljades. Medlen har förbrukats till ökad tillgänglighet för RWC på bibliotek.

Stora projekt som inte är investeringar

Stadsmuseet

Stadsmuseet stängde i januari för att möjliggöra den genomgripande renovering och ombyggnad som beslutats av KF i juni 2014. Stadsmuseet öppnar igen 2018.

Till- och ombyggnation av Liljevalchs konsthall

Kulturnämnden beslutade 2015-10-13 att godkänna genomförandebeslutet om utbyggnation och ombyggnad av Liljevalchs konsthall och hemställde ärendet till kommunfullmäktige för godkännande. Förutsatt godkännande kommer Liljevalchs att stängas i februari 2016 för grundförstärkning och renovering och verksamheten kommer att ske på andra platser i Stockholm. I januari 2017 återvänder verksamheten till Liljevalchs för att sedan pågå fram till att tillbyggnaden Liten kopplas på i december 2017. Öppning av hela anläggningen planeras till februari 2018.

Projekt Förnyat Stadsbibliotek

Projektet omfattar fastigheten Spelbomskan 16 bestående av Asplundhuset, Annexet med Internationella biblioteket och basarerna inklusive terrasserna. Arbetet har under året har varit inriktat på att tillsammans med fastighetskontoret förbereda handlingar inför ett inriktningsbeslut. Inriktningsbeslut fattades av kulturnämnden i oktober enligt förvaltningens förslag.

Upprustning och utveckling av Medborgarhuset

Inriktningsbeslut beslutades av fastighetsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i februari. Arbete med att ta fram underlag för genomförandebeslut har pågått under 2015.

Ombudgeteringar

Kulturförvaltningen föreslår i denna verksamhetsberättelse att nämnden hemställer om att överföra investeringsmedel för basutställning och ombyggnation vid Stockholms stadsmuseum på 23,7 mnkr till 2016 års budget.

Därutöver föreslår kulturförvaltningen att kulturnämnden hemställer om att kvarvarande investeringsmedel inom strukturplanen vid Stockholms stadsbibliotek på 5,9 mnkr överförs till 2016 års budget. Investeringarna avser fortsatta åtgärder i biblioteken i syfte att öka tillgängligheten, förbättra och miljöanpassa belysningen, funktionsanpassa lokaler utifrån den verksamhet som bedrivs, ersätta slitna inventarier och allmän uppfräschning av slitna biblioteksrum. Planering pågår också för ersättning av utlåningsapparater och sorteringsverk.

Analys av balansräkning

Balansräkning Mnkr	2014	2015	Förändring
Anläggningstillgångar	42,00	54,4	12,4
Omsättningstillgångar	155,4	167,0	11,6
Summa tillgångar	**197,4**	**221,4**	**24,0**
Eget kapital	-97,9	-144,1	-46,2
Långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga skulder	-99,5	-77,3	22,2
Summa skulder	**-197,4**	**-221,4**	**-24,0**
SUMMA	**0**	**0**	**0**

Förvaltningen har gjort nödvändiga avstämningar och periodiseringar och i övrigt följt givna anvisningar för bokslutsarbetet för att kunna ge en rättvisande bild av bokslut per 2015-12-31. Reglerna för periodiseringar är att det ska röra sig om väsentliga belopp över 100 tkr.

Under året har förvaltningens anläggningstillgångar ökat med 12,4 mnkr. Förändringen består främst att vi hat tagit över Evenemangsplats Kungsträdgården 7,8 mnkr.

Omsättningstillgångarna har ökat totalt med 11,6 mnkr jämfört med utgående balans 2014. Ökningen förklaras av förutbetalda kostnader avseende verksamhetsbidrag för 2016 som ökat med 35,9 mnkr och förutbetalda hyreskostnader har minskat 24 mnkr. Upplupna intäkter har minskat med 3,4 mnkr. Minskningen beror på främst att upplupna intäkter avseende för e-tjänster har minskat 2,5 mnkr jämfört med föregående års bokslut. Kundfordringarna har minskat med 1,4 mnkr. Av kundfordringarna redovisar förvaltningen osäkra fordringar på 0,2 mnkr vilket är oförändrat mot bokslut 2014.

Kortfristiga skulder har ökat totalt med 22,2 mnkr. Leverantörsskulder har minskat med 17,9 mnkr. Förutbetalda intäkter för pågående externa projekt har ökat med 0,6 mnkr. Upplupna kostnader har minskat med 4,8 mnkr. Minskningen beror på främst att Micasas faktura med 3,9 mnkr för upprustning av bibliotek var med i 2014 års bokslut.

Övrigt

Särskilda satsningar

I budget för 2015 erhöll kulturförvaltningen medel för särskilda satsningar. Förutom att skrivningar om satsningarna återfinns under nämndmålen tidigare i verksamhetsberättelsen har förvaltningen valt att här nedan att kort redovisa resultat.

- *Biblioteket ska nå fler och Lässatsning.* Stockholmstads biblioteks prioritering att nå fler med fokus på barn och unga samt att göra kultur tillgänglig för alla med betoning på ytterstaden har gett resultat. Stockholms stadsbiblioteks besök ökar med 400 000 besök och även utlånen ökar mot föregående år. Glädjande är att det är utlånen av barnböcker som står för ökningen, 6 %, vilket visar att den lässatsning som inleddes 2014 ger fortsatt effekt. Biblioteket erbjuder meröppet samt selektivt öppet då förskola och skola tas emot utöver ordinarie öppethållande. Besök av barn i förskolan har under året ökat med 8 %. Dessutom ökar utlån av e-medier och under året har det lånats

drygt 285 000 e-medier vilket är rekordhögt för Stockholms stadsbibliotek. Kista bibliotek är med sina ökade öppettider och sin profilerade och lockande verksamhet Stockholms näst största bibliotek.

- *Kulturskolan utökar antalet platser och sänker avgifter.* Kulturskolan har under året utökat både utbudet och antalet kursplatser i flera ytterstadsområden med nya kurser i musik, dans, konst och media och teater. Prioriterade stadsdelar har varit Farsta, Hagsätra, Rågsved, Östberga, Skarpnäck, Skärholmen, Bredäng, Hässelby gård, Husby, Tensta och Rinkeby. Kulturskolan har erbjudit drygt 17 000 elevplatser under året. Bokade elevplatser har uppgått till 15 876 varav 15 001 avser terminskurser och 871 avser kortare kurser. Inför höstterminen sänktes elevavgifterna med mellan 17 och 67 procent. Terminsavgiften för musikundervisningen är efter sänkningen 750 kronor och för dans, konst och media och teater 300 kronor. Gemensamt för många av de nystartade kurserna i ytterstaden är att inte alla kursplatser blivit fyllda. Verksamheten är fortfarande under uppbyggnad men man kan trots detta redan se tydliga effekter av satsningarna genom en ökning av antalet barn och ungdomar bosatta i de prioriterade områdena som deltar i Kulturskolan. Här har både de sänkta avgifterna och det ökade utbudet haft betydelse för resultatet.
- *Högre ambitioner för film i Stockholm.* Förutsättningar för ökad filmproduktion i Stockholm Mälardalen har ökat genom att staden nu är fullvärdig medlem och kulturförvaltningen har tillfört 3,6 mnkr. Även möjligheten till visning av film i Stockholm har stärkts genom ökat stöd med 2,4 mnkr, framför allt till befintliga och nya filmfestivaler. Se bilaga Stöd till filmområdet.
- *Inträde i stadens museer och konsthall.* Antalet besök på Medeltidsmuseet har ökat med 70 % under 2015. I den begränsade besökarundersökning som gjorts svarar bara 5 % av de tillfrågade att den fria entrén var avgörande för besöket. Det krävs många samverkande orsaker för att nå en större och bredare publik. Liljevalchs kan genom inträdesreformen ”10-kronan” på Vårsalongen och Hertha Hillfon, samt fri entré under hösten på onsdagar och under de två mellanrumsutställningarna, notera ett ökat antal besökare. En analys visar att den låga entréavgiften väckt på glädje och förundran – och den kan delvis förklara en ökning med drygt 60 000 besökare utifrån årsmålet.
- *Kulturfestival ytterstaden* Festivalen riktade extra fokus till samarbeten i ytterstaden riktade bl a mot skrivande, i ett spoken word-samarbete med Förenade Förorter som blev ett program på dagscenen där även nybörjarpoeter som deltagit i workshops i Kista och Vårberg deltog. Festivalerna introducerades också med en trailer under fem dagar på Järva Filmfestival då två av sommarjobbarna berättade för publiken, ca 500 pers per kväll, om We Are Sthlm på svenska, somaliska och arabiska.
- *Ökad jämställdhet och mångfald.* Under hösten 2015 har förvaltningen genom kommunikationsstaben arbetat fram en metod för Inkluderande kommunikation. Det har resulterat i att förvaltningen under 2016 blir pilotprojekt för hela staden. En digital plattform är upphandlad för en reviderad utbildning i diskrimineringsgrunderna. Under året har en projektledare varit anställd för att hantera satsningen. I satsningen på mångfald har även en kartläggning och förankring av Kulturskolans internkommunikation genomförts som utgör grunden för Kulturskolans uppdrag att nå fler barn och unga. Evenemangsavdelningen har anställt sommarjobbare och utfört

värdegrundsarbete med unga. Stockholms stadsbibliotek har inlett ett tvåårigt arbete för att skapa erfarenheter och kunskap att ta vidare och hitta permanenta former för ett mångfaldsarbete. I syfte att hitta former för att nya besökargrupper som har andra modersmål än svenska söker sig till biblioteken samt att undersöka former för att erbjuda människor arbetslivserfarenhet och ett första jobb, i strävan mot att öka deras chanser till en framtida anställning och egen försörjning. Stadsmuesiavdelningen har i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta ett Kvinnohistoriskt museum, eller kanske hellre, ett genushistoriskt centrum i Stockholm. Syftet är att etablera en plats för att diskutera föreställningar om kön och makt, identitet och historia. Stadsmuseet tar tillsammans med forskare, aktivister och relevanta organisationer fram ett konceptförslag, som definierar en idéinriktning för en plattform. Under 2015 har workshops genomförts för att utforska metoder, idéer och processer för detta. Som en del av utredningsarbetet har kontakter också tagits med möjliga intressenter, samarbetsparter och organisationer. Kulturstrategiska staben Spacescape XXXX. Kulturskolan har också inlett ett tvåårigt arbete i Fanfaren - Farsta kulturcentrum för att utveckla samarbetet kring Fanfaren tillsammans med olika aktörer. Kulturen ska nå fler, bli mer tillgänglig och mer synlig och delaktigheten ska öka. Liljevalchs har utfört en förstudie till muralmåleri. Därutöver har medel använts till utredningen om framtida behov av mötesplatser och samlingslokaler

- *Utökat samlingslokalsstöd.* En utredning har genomförts om det framtida behovet av samlingslokaler och andra mötesplatser inomhus. Analysen pekar bl a på ett behov av fem nya samlingslokaler under den kommande tioårsperioden. En förstudie om förutsättningarna för etablering av ny samlingslokal i Skärholmen pågår. Det finns ett tiotal lokalförvaltande organisationer som förefaller mer stabila som organisationer och flera av dessa har fått fleråriga stöd. Se bilaga Stöd till samlingslokaler.
- *Kulturår för barn och unga.* Målet för KUL1415 var att barn och unga ska ha roligt och få upplevelser, inspiration och kunskaper som ökar deras engagemang och önskan att ta del av kultur och själva vara delaktiga i skapandet av kultur. Möten har skett mellan barn, unga och vuxna från olika delar av staden, innerstad och ytterstad, skola, fritidsgård, förskola och ett brett kulturliv. Vid ett par tillfällen har besökarantalet räknats: KULhuset i Stadsmuseet 14 000, KULdagarna i Kungsträdgården 15 000, 17 000 elever i 600 klasser har författat lika många böcker. Mod, nyfikenhet och lyhördhet ger det som behövs för att utveckla kulturverksamheter så att de blir angelägna för fler. Under hösten utvärderades projektet och berättelser om aktiviteter och verksamhet från såväl aktörer som lärare och inte minst barn och unga som deltagit i de olika aktiviteterna samlades in i en rapport. Se bilaga Projektet KUL1415.
- *Film.* Förutsättningar för ökad filmproduktion i Stockholm Mälardalen har ökat genom att staden nu är fullvärdig medlem och kulturförvaltningen har tillfört 3,6 mnkr. Även möjligheten till visning av film i Stockholm har stärkts genom ökat stöd med 2,4 mnkr, framför allt till befintliga och nya filmfestivaler.

EU-positionspapper

Medarbetarna inom kulturförvaltningen har erbjudits utbildning i EU-kunskap och andra vägar för att stärka kunskapen och intresset för europasamarbete. Ett EU-projekt ”VÄXGO – Utveckla kulturen i ytterstaden” startade 2015.

Kulturförvaltningens EU-arbetsgrupp samordnar förvaltningsövergripande aktiviteter som utbildning och nätverksträffar samt representerar kulturförvaltningen i Eurocities Culture Forum och i Eurodesk.

Nära kontakter och nätverk har börjat byggas upp med programkontor, SKL och Stockholmsregionens Europakontor för att effektivt kommunicera kulturnämndens och stadens intressen i programfrågor.

Effekterna av de projekt som nämndens verksamheter deltar i har synliggjorts internt och externt. Avslutade projekt redovisas på intranätet och aktuella ansökningar har gjorts tillgängliga för andra avdelningar inom kulturförvaltningen.

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål besvaras generellt genom att avdelningarna dels lämnar besked inom tre dagar från att dessa mottagits, dels att synpunkterna/klagomålen besvaras inom två veckor. Synpunkter beaktas och förslag tas till vara för förbättringar. Klagomål åtgärdas om möjligt omedelbart, annars redovisas och diskuteras frågorna på APT och chefsmöten, för att undersöka hur bristerna kan åtgärdas.

Evenemangsavdelningen. Under verksamhetsåret inkom via mejl eller skriftligen synpunkter och klagomål. Majoriteten avsåg förslag och idéer till de olika evenemangen. 2 avsåg synpunkter kring tillgängligheten, ca 5 mejl avsåg ofredanden och sexuella trakasserier. Avdelningen hanterade även frågor löpande via informationsplatserna och social medier i samband med evenemangen.

Liljevalchs konsthall utvärderar respektive utställnings gästbok där sammanlagt 726 synpunkter kommit in. 80 % av synpunkterna var positiva och 15 % negativa, resterande neutrala. Sex klagomål som inkommit handlade om information, fakturafel och lokalfrågor.

Stadsmuseiavdelningen har tagit emot 30 synpunkter och klagomål. Flertalet avser aktiviteter (17 st) både uppskattning av och förbättringsförslag på vandringar samt information (9 st) mestadels angående saknad eller felaktig information men också beröm.

Kulturskolan har tagit emot 49 synpunkter och 39 klagomål. Fördelningen mellan olika områden är:

- *Avgifter och taxor:* 8 klagomål
- *Bemötande*: 4 klagomål
- *E-tjänst:* 4 klagomål, 2 synpunkter
- *Information*: 3 klagomål, 1 synpunkt
- *Kursutbud*: 8 klagomål, 4 synpunkter
- *Verksamhetens innehåll:* 34 klagomål, 20 synpunkter

Under året har en hel del klagomål inkommit på att personer som inte har tillgång till en dator har svårt att anmäla sig. Det har även funnits klagomål på kursverksamhet där elever haft förväntningar som inte stämmer överens med Kulturskolans kurserbjudanden och

arbetsprocesser. Kulturskolans medarbetare har också fått beröm för bemötande och många lärare får återkoppling av nöjda elever och föräldrar. Andra klagomål har rört inställda lektioner och då både att föräldrar inte nåtts av beskedet om att lektionen är inställd och en oro över att eleven inte skall få garanterat antal lektionstillfällen. Ett fåtal klagomål och synpunkter har rört sig om missnöje med att grupperna har haft olika vikarier eller byte av lärare. Synpunkter och klagomål har framförts om bokningsförfarandet i Kulturskolans e-tjänst. I samband med att bokningen för Kulturskolans kurser öppnar inför terminsstart så kommer synpunkter via mail, telefon, Facebook och Twitter.

Stockholms stadsbibliotek ska erbjuda ett relevant bibliotek för stockholmarna, för detta krävs en omfattande och ständig dialog. Dialogen sker huvudsakligen genom de dagligen 1000-tals samtalen mellan biblioteksspersonal och användare där det tas emot olika inköpsförslag och där majoriteten av dessa förslag blir inköpta.

Vid sidan av alla inköpsförslag har ytterligare 738 synpunkter registrerats under året.

Synpunkterna kan vara positiva eller negativa och antalet synpunkter för året är fördelade enligt följande rubriker och cirka procentsatser, inom parentes 2014 helårs procentsats:

- Avgifter: 2 % (3 %)
- Bemötande: 4 % (4 %)
- Information: 11 % (6 %)
- Lokaler/säkerhet: 13 % (16 %)
- Specifik aktivitet: 7 % (2 %)
- Teknik: 18 % (18 %)
- Tillgänglighet: 2 % (1 %)
- Verksamhet/öppethållande: 41 % (40 %)
- Övrigt: 3 % (2 %)

Varje synpunkt med avsändare besvaras, diskuteras och hanteras vid den aktuella enhet synpunkten berör.

Att bibliotekets verksamhet berör stockholmarna visas av alla synpunkter som lämnas rörande detta område. Synpunkterna varierar allt ifrån önskemål om olika temaskyltningar eller fler böcker i specifika ämnen till hur lokalen är möblerad, ljudnivå och i viss mån öppettider. Inte minst vårens debatt kring ljudnivån på biblioteken avspeglar sig i antal synpunkter. Flera av synpunkterna ger även beröm till biblioteken.

De problem Stockholms stadsbibliotek brottats med rörande de publika datorerna visar sig i antal inkomna klagomål i området teknik. De insatser som nu görs för att komma tillrätta med de felaktigheter som finns ska förhoppningsvis lösa problemet och att detta då kommer att avspegla sig i antal klagomål inom området framöver.

Samtliga bibliotek har fått eller kommer att få "Vad tycker du-väggar" som riktar sig till barn 9-12 år. Inköpsförslag eller synpunkter som barnen lämnar tas om hand och återkoppling görs om en viss bok köps in eller vid mer allmänna förslag kring ämnen meddelas att förslaget mottagits och dessutom ges olika lästips på böcker biblioteket har som matchar ämnet.

Varje bibliotek har synpunktsansvariga som ansvarar för att synpunkter hanteras korrekt, besvaras samt att uppföljning sker.